

ВІСНИК ***КОНСТИТУЦІЙНОГО*** ***СУДУ УКРАЇНИ***

Загальнодержавне періодичне видання

Засноване
19 лютого 1997 року

Свідоцтво
про державну реєстрацію
Серія КВ № 2444

Виходить
шість разів на рік

Засновник:
Конституційний Суд України
Адреса: 01033, м. Київ-33,
вул. Жилианська, 14

2/2021

Редакційна рада

- І. Сліденко** – суддя Конституційного Суду України, доктор юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник (голова редакційної ради);
- А. Селіванов** – доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України (заступник голови редакційної ради);
- Ю. Барабаш** – проректор з навчальної роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України;
- В. Бесчастний** – керівник Секретаріату Конституційного Суду України, доктор юридичних наук, доктор наук з державного управління, професор;
- В. Городовенко** – суддя Конституційного Суду України, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України;
- М. Гранат** – суддя Конституційного Трибуналу Республіки Польща у відставці, доктор наук, професор;
- І. Гриценко** – декан юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор юридичних наук, професор;
- М. Гультай** – суддя Конституційного Суду України у відставці, доктор юридичних наук, доцент;
- М. Козюбра** – суддя Конституційного Суду України у відставці, професор кафедри загальнотеоретичного правознавства та публічного права Національного університету «Києво-Могилянська академія», доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України;
- В. Колісник** – суддя Конституційного Суду України, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України;
- Т. Комарова** – доцент кафедри права Європейського Союзу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук;
- О. Користін** – головний науковий співробітник Державного науково-дослідного інституту МВС України, доктор юридичних наук, професор;
- М. Костицький** – суддя Конституційного Суду України у відставці, професор кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України;
- С. Кузніченко** – перший проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;
- Я. Лазур** – декан юридичного факультету Ужгородського національного університету, доктор юридичних наук, професор;
- В. Лемак** – суддя Конституційного Суду України, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України;
- М. Мельник** – суддя Конституційного Суду України у відставці, доктор юридичних наук, професор;
- О. Петришин** – президент Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України;
- В. Стеценко** – завідувач кафедри правознавства та галузевих юридичних дисциплін Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, доктор юридичних наук, професор;
- В. Тихий** – суддя Конституційного Суду України у відставці, радник президії НАПрН України, доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України;
- О. Тупицький** – Голова Конституційного Суду України, кандидат наук з державного управління;
- Г. Федотова** – начальник науково-організаційного відділу Державного науково-дослідного інституту МВС України, доктор юридичних наук;
- Б. Футей** – суддя Федерального суду претензій США, доктор права, професор;
- О. Хотинська-Нор** – завідувач кафедри нотаріального, виконавчого процесу та адвокатури, прокуратури, судоустрою Інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор юридичних наук, доцент;
- Н. Шаптала** – суддя Конституційного Суду України у відставці, доктор юридичних наук, академік Національної академії наук вищої освіти України;
- В. Шишкін** – суддя Конституційного Суду України у відставці, кандидат юридичних наук, доцент.

У НОМЕРІ

АКТИ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**Ухвала Першої колегії суддів
Другого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Свято-Михайлівської релігійної громади Української православної церкви села Несвіч Луцького району Волинської області щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 7 частини першої статті 4, пункту 1 частини першої статті 19 Кодексу адміністративного судочинства України, частини двадцять першої статті 14, частини другої статті 15 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 2 лютого 2021 року № 27-1(II)/2021 10

**Ухвала Другої колегії суддів
Другого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Акціонерного товариства «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд „Голдмен“» щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу сьомого частини шостої статті 100, частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України від 12 лютого 2021 року № 28-2(II)/2021 14

**Ухвала Третьої колегії суддів
Другого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Месеєві Василя Степановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу другого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» та офіційного тлумачення положень частини третьої статті 53 Закону України «Про пенсійне забезпечення» від 17 лютого 2021 року № 29-3(II)/2021 17

**Ухвала Першої колегії суддів
Другого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю «Євразія Транс Сервіс» щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення частини сьомої статті 106 Митного кодексу України від 18 лютого 2021 року № 30-1(II)/2021 . . . 21

**Ухвала Другої колегії суддів
Другого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Остроущенко Алли Григорівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини четвертої статті 424 Кримінального процесуального кодексу України від 25 лютого 2021 року № 33-2(II)/2021 24

**Ухвала Другої колегії суддів
Другого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Палія Сергія Анатолійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів другого речення абзацу шостого підпункту «б» пункту 16 розділу I Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 2 червня 2016 року № 1401–VIII, абзацу другого пункту 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 року № 1402–VIII від 25 лютого 2021 року № 34-2(II)/2021 27

**Ухвала Другої колегії суддів
Другого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Плескача В'ячеслава Юрійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення пункту 1 частини другої статті 19 Кодексу адміністративного судочинства України від 2 березня 2021 року № 35-2(II)/2021 33

**Ухвала Першої колегії суддів
Першого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Маляренка Сергія Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень частини першої статті 65 Закону України «Про Національну поліцію» від 2 березня 2021 року № 36-1(1)/2021 36

**Ухвала Третьої колегії суддів
Першого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гутника Віталія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 14² Кодексу України про адміністративні правопорушення від 4 березня 2021 року № 39-3(1)/2021 40

**Ухвала Третьої колегії суддів
Першого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Лісунова Валерія Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 173², розділу IV «Провадження в справах про адміністративні правопорушення» Кодексу України про адміністративні правопорушення від 4 березня 2021 року № 40-3(1)/2021. 43

**Ухвала Третьої колегії суддів
Першого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Мащенко Андрія Геннадійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини другої статті 65 Закону України «Про виконавче провадження», частини третьої статті 423 Цивільного процесуального кодексу України від 4 березня 2021 року № 41-3(1)/2021 46

**Ухвала Третьої колегії суддів
Першого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Карповича Андрія Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Кодексу адміністративного судочинства України, Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII від 4 березня 2021 року № 42-3(І)/2021 49

**Ухвала Третьої колегії суддів
Першого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Немерюка Андрія Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини шостої статті 193 та частини першої статті 281 Кримінального процесуального кодексу України від 4 березня 2021 року № 43-3(І)/2021 52

**Ухвала Другої колегії суддів
Другого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Редзюка Олександра Григоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої, пункту 5 частини другої статті 293, частини другої статті 315 Цивільного процесуального кодексу України, пункту 9 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 11 березня 2021 року № 44-2(ІІ)/2021 55

**Ухвала Другої колегії суддів
Другого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Бенедичука Олександра Леонідовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої статті 5 Кримінального процесуального кодексу України від 11 березня 2021 року № 45-2(ІІ)/2021 59

**Ухвала Третньої колегії суддів
Другого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Големб'євської Вероніки Валентинівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення пункту 19 частини першої статті 3 Кримінального процесуального кодексу України від 11 березня 2021 року № 46-3(II)/2021 . . . 62

**Ухвала Третньої колегії суддів
Першого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Карповича Андрія Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 12, частини другої статті 22 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», підпункту 9 пункту 2 частини другої статті 4, пункту 13 частини першої статті 5, частини другої статті 9 Закону України «Про судовий збір», пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо вдосконалення порядку розгляду судових справ» від 23 березня 2021 року № 47-3(I)/2021 65

**Ухвала Третньої колегії суддів
Першого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ананченка Олега Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої статті 277 Цивільного кодексу України від 23 березня 2021 року № 48-3(I)/2021 68

**Ухвала Третньої колегії суддів
Першого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Шпагіна В'ячеслава Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 12 частини третьої статті 116 Кодексу України з процедур банкрутства від 23 березня 2021 року № 49-3(I)/2021 70

**Ухвала Третьої колегії суддів
Другого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Федоренко Ірини Миколаївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини першої статті 617 Цивільного кодексу України від 24 березня 2021 року № 50-3(II)/2021 73

**Ухвала Третьої колегії суддів
Другого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Догаєва Віталія Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини першої статті 617 Цивільного кодексу України, частин третьої, четвертої статті 12, частин першої, шостої статті 81 Цивільного процесуального кодексу України від 24 березня 2021 року № 51-3(II)/2021. 76

**Ухвала Першої колегії суддів
Першого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Калмикової Ольги Іванівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини першої статті 617 Цивільного кодексу України від 24 березня 2021 року № 53-1(I)/2021 . . . 79

**Ухвала Першої колегії суддів
Першого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Клоса Андрія Ігоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини четвертої статті 78 Земельного кодексу України від 24 березня 2021 року № 55-1(I)/2021 82

**Ухвала Першої колегії суддів
Другого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Рубана Віктора Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 2 Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи», частини третьої статті 85 Закону України «Про пенсійне забезпечення» від 25 березня 2021 року № 56-1(II)/2021 85

**Ухвала Першої колегії суддів
Другого сенату Конституційного Суду України**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Куріпка Олександра Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення частини третьої статті 272 Кодексу адміністративного судочинства України від 25 березня 2021 року № 57-1(II)/2021 89

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА КОНСТИТУЦІЙНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ

Селіванов А. Сучасні реалії здійснення конституційного правосуддя: теорія і практика. 92

Вітаємо ювілярів 99

АКТИ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Свято-Михайлівської релігійної громади Української православної церкви села Несвіч Луцького району Волинської області щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 7 частини першої статті 4, пункту 1 частини першої статті 19 Кодексу адміністративного судочинства України, частини двадцять першої статті 14, частини другої статті 15 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації»

м. Київ
2 лютого 2021 року
№ 27-1(II)/2021

Справа № 3-12/2021(16/21)

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Мойсика Володимира Романовича — головуючого, доповідача,
Лемака Василя Васильовича,
Юровської Галини Валентинівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Свято-Михайлівської релігійної громади Української православної церкви села Несвіч Луцького району Волинської області щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 7 частини першої статті 4, пункту 1 частини першої статті 19 Кодексу адміністративного судочинства України, частини двадцять першої статті 14, частини другої статті 15 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23 квітня 1991 року № 987–XII (Відомості Верховної Ради Української РСР, 1991 р., № 25, ст. 283) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Мойсика В. Р. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. До Конституційного Суду України звернулася Свято-Михайлівська релігійна громада Української православної церкви села Несвіч Луцького району Волин-

ської області в особі її керівника протоієрея Ковальчука Миколи Миколайовича (далі — Релігійна громада) із клопотанням визнати такими, що не відповідають частині другій статті 55 Конституції України (є неконституційними), положення пункту 7 частини першої статті 4, пункту 1 частини першої статті 19 Кодексу адміністративного судочинства України (далі — Кодекс), частини двадцять першої статті 14, частини другої статті 15 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23 квітня 1991 року № 987–XII зі змінами (далі — Закон).

Оспорюваними положеннями Кодексу передбачено, що термін «суб'єкт владних повноважень» у Кодексі вживається в такому значенні: «орган державної влади (у тому числі без статусу юридичної особи), орган місцевого самоврядування, їх посадова чи службова особа, інший суб'єкт при здійсненні ними публічно-владних управлінських функцій на підставі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень, або наданні адміністративних послуг» (пункт 7 частини першої статті 4); юрисдикція адміністративних судів поширюється на справи у публічно-правових спорах, зокрема «спорах фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи індивідуальних актів), дій чи бездіяльності, крім випадків, коли для розгляду таких спорів законом встановлено інший порядок судового провадження» (пункт 1 частини першої статті 19).

Оспорюваними положеннями Закону передбачено, що «перевищення встановленого цим Законом терміну прийняття рішень про реєстрацію статутів (положень) релігійних організацій може бути оскаржено в суд у порядку, передбаченому цивільним процесуальним законодавством України» (частина двадцять перша статті 14); «рішення про відмову в реєстрації статуту (положення) релігійної організації із зазначенням підстав відмови повідомляється заявникам письмово в десятиденний термін. Це рішення може бути оскаржено в суд у порядку, передбаченому цивільним процесуальним законодавством України» (частина друга статті 15).

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї копій судових рішень вбачається таке.

У вересні 2019 року Релігійна громада оскаржила до Волинського окружного адміністративного суду дії Волинської обласної державної адміністрації, Управління з питань релігії та національностей Волинської обласної державної адміністрації недотримання ними при здійсненні реєстрації змін до статуту Релігійної громади норм Закону.

Волинський окружний адміністративний суд, дійшовши висновку, що спір має вирішуватися в порядку господарського судочинства Господарським судом Волинської області, ухвалою від 20 вересня 2019 року відмовив Релігійній громаді у відкритті провадження в адміністративній справі.

Не погоджуючись з ухвалою суду першої інстанції, Релігійна громада оскаржила її в апеляційному порядку.

Восьмий апеляційний адміністративний суд, керуючись тим, що спір має вирішуватися за правилами господарського судочинства, постановою від 23 грудня 2019 року апеляційну скаргу Релігійної громади задовольнив частково: оскаржувану ухвалу змінив лише в частині визначення суду, до юрисдикції якого віднесено розгляд справи, а в решті — залишив без змін.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду постановою від 22 жовтня 2020 року касаційну скаргу Релігійної громади задовольнив частково, а саме визначив, що цей спір належить розглядати у порядку цивільного судочинства.

Релігійна громада стверджує, що судами у її справі порушено право на доступ до правосуддя.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); у конституційній скарзі зазначаються конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України, а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55).

Стверджуючи про невідповідність частині другій статті 55 Конституції України положень пункту 7 частини першої статті 4, пункту 1 частини першої статті 19 Кодексу, частини двадцять першої статті 14, частини другої статті 15 Закону, Релігійна громада не наводить аргументів щодо їх неконституційності, зокрема в аспекті того, яким чином оспорювані положення Кодексу і Закону порушують її право на доступ до правосуддя. Релігійна громада, висловлюючи власне розуміння оспорюваних положень Кодексу і Закону, фактично намагається довести, що її справа повинна розглядатися судами за правилами адміністративного судочинства.

Конституційний Суд України неодноразово наголошував, що особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (окремі його положення), який був застосований в остаточному судовому рішенні в її справі, порушує її гарантоване Конституцією України право (Ухвала Першого сенату Конституційного Суду України від 13 червня 2018 року № 20-у(І)/2018, Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України від 3 червня 2020 року № 10-уп(ІІ)/2020).

Аналіз конституційної скарги вказує на те, що Релігійна громада фактично висловлює незгоду з судовими рішеннями у її справі. Однак така незгода не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Кодексу, Закону в розумінні вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України» та відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Свято-Михайлівської релігійної громади Української православної церкви села Несвіч Луцького району Волинської області щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 7 частини першої статті 4, пункту 1 частини першої статті 19 Кодексу адміністративного судочинства України, частини двадцять першої статті 14, частини другої статті 15 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23 квітня 1991 року № 987–XII зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

УХВАЛА ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ ДРУГОГО СЕНАТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Акціонерного товариства «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд „Голдмен“» щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу сьомого частини шостої статті 100, частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України

м. Київ
12 лютого 2021 року
№ 28-2(II)/2021

Справа № 3-10/2021(13/21)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича — головуєчого,
Головатого Сергія Петровича,
Лемака Василя Васильовича — доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Акціонерного товариства «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд „Голдмен“» щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу сьомого частини шостої статті 100, частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Лемака В. В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

установила:

1 Акціонерне товариство «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд „Голдмен“» (далі — Товариство) звернулося до Конституційного Суду України з клопотанням щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу сьомого частини шостої статті 100, частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України (далі — Кодекс).

Відповідно до абзацу сьомого частини шостої статті 100 Кодексу речові докази вартістю понад 200 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, якщо це можливо без шкоди для кримінального провадження, передаються за

письмовою згодою власника, а в разі її відсутності — за рішенням слідчого судді, суду Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, для здійснення заходів з управління ними з метою забезпечення їх збереження або збереження їхньої економічної вартості, а речові докази, зазначені в абзаці першому цієї частини, такої самої вартості — для їх реалізації з урахуванням особливостей, визначених законом.

Згідно з частиною третьою статті 309 Кодексу «скарги на інші ухвали слідчого судді оскарженню не підлягають і заперечення проти них можуть бути подані під час підготовчого провадження в суді».

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що положення абзацу сьомого частини шостої статті 100 Кодексу не відповідають вимогам частини третьої статті 22, частин першої, другої статті 24, частин першої, четвертої, п'ятої статті 41 Конституції України, оскільки обмежують право власності особи на майно, а положення частини третьої статті 309 Кодексу суперечать частині другій статті 3, частинам першій, другій статті 8, частинам першій, другій статті 24, частині другій статті 55 та пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України, оскільки ними обмежується право власника майна на судовий захист шляхом оскарження в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про передачу майна в управління Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.

До конституційної скарги долучено копії судових рішень, ухвалених у справі Товариства, а саме ухвал Вищого антикорупційного суду від 7 лютого 2020 року, від 13 квітня 2020 року, Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 28 серпня 2020 року, Верховного Суду у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного кримінального суду від 28 вересня 2020 року.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до частини першої статті 77 Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, якщо вичерпано всі національні засоби юридичного захисту (за наявності ухваленого в порядку апеляційного перегляду судового рішення, яке набрало законної сили, а в разі передбаченої законом можливості касаційного оскарження — судового рішення, винесеного в порядку касаційного перегляду); з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців.

Із матеріалів конституційної скарги вбачається, що остаточне судове рішення у справі Товариства у розумінні пункту 1 частини першої статті 77 Закону України «Про Конституційний Суд України» — ухвала Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду — набрало законної сили 28 серпня 2020 року. Суб'єкт права на конституційну скаргу звернувся до Конституційного Суду України 13 січня 2021 року, отже, конституційну скаргу подано поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої статті 77 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Таким чином, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Акціонерного товариства «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд „Голдмен“» щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу сьомого частини шостої статті 100, частини третьої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою Месеврі Василя Степановича
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
положень абзацу другого пункту 2 розділу II
«Прикінцеві та перехідні положення»
Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення
реформування пенсійної системи» та офіційного тлумачення
положень частини третьої статті 53
Закону України «Про пенсійне забезпечення»

м. Київ
17 лютого 2021 року
№ 29-3(II)/2021

Справа № 3-13/2021(18/21)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Касмініна Олександра Володимировича — головуючого,
Городовенка Віктора Валентиновича,
Первомайського Олега Олексійовича — доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Месеврі Василя Степановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу другого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» від 8 липня 2011 року № 3668–VI (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 12–13, ст. 82) та офіційного тлумачення положень частини третьої статті 53 Закону України «Про пенсійне забезпечення» від 5 листопада 1991 року № 1788–XII (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 3, ст. 10) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Первомайського О. О. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Месевря В. С. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням щодо перевірки на відповідність положенням частини першої статті 8, частини третьої статті 22, частин першої та другої статті 24, частини першої статті 46, частини першої статті 58 Конституції України (конституційність) положення абзацу другого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України

«Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» від 8 липня 2011 року № 3668–VI (далі — Закон № 3668), а також дати офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 Закону України «Про пенсійне забезпечення» від 5 листопада 1991 року № 1788–XII зі змінами (далі — Закон № 1788) у контексті приписів абзацу другого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 3668 з питання застосування для осіб льотних екіпажів повітряних суден цивільної авіації (пілотів, штурманів, бортінженерів, бортмеханіків, бортрадистів, льотчиків-наглядачів) і бортоператорів, які виконують спеціальні роботи в польотах, обмеження максимального розміру пенсії не більш як дві з половиною величини середньої заробітної плати працівників, зайнятих в галузях економіки України, за календарний рік, що передує місяцю, з якого призначається пенсія.

Згідно з абзацом другим пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 3668 пенсіонерам, яким пенсія (щомісячне довічне грошове утримання) призначена до набрання чинності Законом № 3668 і в яких розмір пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) перевищує максимальний розмір пенсії (щомісячного довічного грошового утримання), встановлений Законом № 3668, виплата пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) здійснюється без індексації, без застосування положень частин другої та третьої статті 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та проведення інших перерахунків, передбачених законодавством, до того часу, коли розмір пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) відповідатиме максимальному розміру пенсії (щомісячного довічного грошового утримання), встановленому Законом № 3668.

Автор клопотання вказує, що «відбулося порушення права на соціальне забезпечення суб'єкта права на конституційну скаргу, а саме виплату пенсії без обмеження її максимальним розміром, яке не було у зв'язку з цим ефективно захищене та відновлене в судовому порядку».

Як вбачається зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів, з 1 березня 2018 року автору клопотання пенсія за вислугу років як працівнику льотно-випробного складу стала виплачуватися з урахуванням встановленого статтею 2 Закону № 3668 обмеження у розмірі десятикратного розміру прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність.

Месєвря В. С. звернувся з позовом до Черкаського окружного адміністративного суду, в якому просив суд визнати протиправними дії Головного управління

Пенсійного фонду України у Черкаській області щодо непроведення перерахунку призначеної пенсії з 1 березня 2018 року, зобов'язати його провести такий перерахунок з урахуванням уже виплаченої пенсії.

Черкаський окружний адміністративний суд рішенням від 15 березня 2019 року відмовив Месеврі В. С. у задоволенні клопотання. Зазначене рішення Шостий апеляційний адміністративний суд постановою від 29 травня 2019 року залишив без змін.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду постановою від 10 грудня 2020 року рішення Черкаського окружного адміністративного суду від 15 березня 2019 року та постанову Шостого апеляційного адміністративного суду від 29 травня 2019 року залишив без змін.

Обґрунтовуючи свої твердження щодо неконституційності оспорюваних положень Закону № 3668 та клопотання щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 53 Закону № 1788, суб'єкт права на конституційну скаргу посилається на окремі положення Конституції України, законів України, рішення Конституційного Суду України, рішення Європейського суду з прав людини, судову практику в інших справах, а також судові рішення у своїй справі.

2. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

2.1. Згідно з Законом України «Про Конституційний Суд України» конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); у конституційній скарзі має міститися обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

З аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вбачається, що автор клопотання не навів аргументів щодо неконституційності положень абзацу другого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 3668, а лише висловив незгоду з законодавчим регулюванням питання обмеження максимального розміру пенсії та із судовими рішеннями, ухваленими у його справі, що не може вважатися належним обґрунтуванням тверджень щодо невідповідності Конституції України оспорюваних положень Закону № 3668.

Таким чином, конституційна скарга в частині порушених питань щодо перевірки на предмет відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу другого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 3668 не відповідає вимогам пункту 6 частини другої статті 55 Закону України

«Про Конституційний Суд України», що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 4 статті 62 цього закону — неприйнятність конституційної скарги.

2.2. Відповідно до пункту 2 частини першої статті 150 Конституції України, пункту 2 статті 7 Закону України «Про Конституційний Суд України» до повноважень Конституційного Суду України належить офіційне тлумачення Конституції України.

Проте Месєвря В. С. порушує питання щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 53 Закону № 1788 у контексті приписів абзацу другого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 3668, тому є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині за пунктом 2 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Месєврі Василя Степановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу другого пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» від 8 липня 2011 року № 3668–VI на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги, та офіційного тлумачення положень частини третьої статті 53 Закону України «Про пенсійне забезпечення» від 5 листопада 1991 року № 1788–XII зі змінами відповідно до пункту 2 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

УХВАЛА ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ ДРУГОГО СЕНАТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою
Товариства з обмеженою відповідальністю «Євразія Транс Сервіс»
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
окремого положення частини сьомої статті 106
Митного кодексу України

м. Київ
18 лютого 2021 року
№ 30-1(II)/2021

Справа № 3-18/2021(30/21)

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Мойсика Володимира Романовича — головуючого,
Городовенка Віктора Валентиновича,
Юровської Галини Валентинівни — доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю «Євразія Транс Сервіс» щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення частини сьомої статті 106 Митного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Юровську Г. В. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. До Конституційного Суду України звернулося Товариство з обмеженою відповідальністю «Євразія Транс Сервіс» (далі — Товариство) із клопотанням перевірити на відповідність частині першої статті 8, частині першої статті 9, статті 19, частині четвертій статті 41 Конституції України (конституційність) окреме положення частини сьомої статті 106 Митного кодексу України (далі — Кодекс), а саме словосполучення «або передачі таких товарів у користування іншій особі».

Із матеріалів справи вбачається, що Товариство у вересні 2018 року звернулося до Окружного адміністративного суду міста Києва з адміністративним позовом до Головного управління Державної фіскальної служби у місті Києві про визнання протиправними та скасування податкових повідомлень-рішень.

Окружний адміністративний суд міста Києва рішенням від 9 квітня 2019 року, залишеним без змін постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 1 липня 2019 року, у задоволенні адміністративного позову відмовив.

Не погодившись з ухваленими судовими рішеннями першої та апеляційної інстанцій, Товариство звернулося до Верховного Суду з касаційною скаргою, в якій просило скасувати рішення судів першої та апеляційної інстанцій та ухвалити нове рішення про задоволення позовних вимог у повному обсязі.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду постановою від 30 вересня 2020 року касаційну скаргу Товариства залишив без задоволення, а рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 9 квітня 2019 року та постанову Шостого апеляційного адміністративного суду від 1 липня 2019 року — без змін.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що оспорюване положення Кодексу порушує принцип верховенства права (частина перша статті 8 Конституції України), а також права на володіння, користування і розпорядження своєю власністю та їх непорушність, що гарантовані Конституцією України (частини перша, четверта статті 41 Основного Закону України).

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України «Про Конституційний Суд України» конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); конституційна скарга має містити конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України, а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55).

Зі змісту конституційної скарги вбачається, що, обґрунтовуючи неконституційність окремого положення частини сьомої статті 106 Кодексу, Товариство висловлює власні міркування, що свідчить про незгоду із законодавчим регулюванням питання оподаткування митними платежами та із судовими рішеннями у своїй справі. Однак така незгода не може вважатися належним обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваного положення Кодексу з огляду на пункт 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Крім того, у конституційній скарзі не міститься обґрунтування тверджень щодо невідповідності оспорюваного положення Кодексу статті 19 Конституції України.

Отже, наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю «Євразія Транс Сервіс» щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення частини сьомої статті 106 Митного кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою Остроущенко Алли Григорівни
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
положень частини четвертої статті 424
Кримінального процесуального кодексу України

м. Київ
25 лютого 2021 року
№ 33-2(II)/2021

Справа № 3-15/2021(26/21)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича — головуєчого, доповідача,
Головатого Сергія Петровича,
Лемака Василя Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Остроущенко Алли Григорівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини четвертої статті 424 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Сліденка І. Д. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. До Конституційного Суду України звернулася Остроущенко Алла Григорівна з клопотанням визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення частини четвертої статті 424 Кримінального процесуального кодексу України (далі — Кодекс).

Відповідно до положень частини четвертої статті 424 Кодексу ухвала слідчого судді після її перегляду в апеляційному порядку, а також ухвала суду апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги на таку ухвалу оскарженню в касаційному порядку не підлягають.

Остроущенко А. Г. стверджує, що положення частини четвертої статті 424 Кодексу суперечать положенням частин першої, другої статті 55, пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України, а застосування Верховним Судом оспорюваних положень Кодексу у її справі призвело до порушення її конституційного

права на судовий захист та створило перепони для оскарження в суді рішення органу досудового розслідування.

Автор клопотання вважає, що неможливість оскарження у касаційному порядку та скасування незаконних судових рішень слідчого судді та колегії суддів апеляційної інстанції, порушує конституційні права, закріплені частинами першою, другою статті 55 Конституції України.

2. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України «Про Конституційний Суд України» конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Із аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вбачається, що автор клопотання, цитуючи окремі норми Конституції України, Кодексу, законів України, посилаючись на Рішення Конституційного Суду України від 30 січня 2003 року № 3-рп/2003, не навів аргументів щодо неконституційності положень частини четвертої статті 424 Кодексу, а фактично висловив незгоду із судовими рішеннями у його справі, що не є порушенням гарантованого статтею 55 Конституції України права на судовий захист, складовою якого є право на апеляційний перегляд справи. Крім того, Остроуценко А. Г., по суті, не погоджується із законодавчим регулюванням права на касаційне оскарження судових рішень, що не може вважатися належним обґрунтуванням тверджень щодо невідповідності Конституції України оспорюваних положень Кодексу в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Отже, наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Остроуценко Алли Григорівни щодо відповідності Конституції

України (конституційності) положень частини четвертої статті 424 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою Палія Сергія Анатолійовича
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
приписів другого речення абзацу шостого підпункту «б» пункту 16
розділу I Закону України «Про внесення змін до Конституції України
(щодо правосуддя)» від 2 червня 2016 року
№ 1401–VIII, абзацу другого пункту 20 розділу XII
«Прикінцеві та перехідні положення» Закону України
«Про судоустрій і статус суддів»
від 2 червня 2016 року № 1402–VIII

м. Київ
25 лютого 2021 року
№ 34-2(II)/2021

Справа № 3-19/2021(36/21)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича — головуєчого,
Головатого Сергія Петровича — доповідача,
Лемака Василя Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Палія Сергія Анатолійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів другого речення абзацу шостого підпункту «б» пункту 16 розділу I Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 2 червня 2016 року № 1401–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 28, ст. 532), абзацу другого пункту 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 року № 1402–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 31, ст. 545).

Заслухавши суддю-доповідача Головатого С. П. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Палій Сергій Анатолійович як суб'єкт права на конституційну скаргу (далі — Заявник) повторно звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/36 від 1 лютого 2021 року) визнати такими, що не відповідають Консти-

туції України (є неконституційними), приписи другого речення абзацу шостого підпункту «б» пункту 16 розділу I Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 2 червня 2016 року № 1401–VIII (далі — Закон № 1401), абзацу другого пункту 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 року № 1402–VIII (далі — Закон № 1402).

Приписом другого речення абзацу шостого підпункту «б» пункту 16 розділу I Закону № 1401 встановлено: «Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади».

Згідно з приписом абзацу другого пункту 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1402 «виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади за рішенням Вищої ради правосуддя на підставі подання відповідної колегії Вищої кваліфікаційної комісії суддів України».

На думку Заявника, оспорювані приписи Закону № 1401, Закону № 1402 не відповідають приписам частин першої, другої статті 8, частин першої, другої статті 24, частин першої, шостої статті 43, частин першої, п'ятої, шостої статті 126 Конституції України.

Заявник, обґрунтовуючи твердження щодо неконституційності оспорюваних приписів Закону № 1401, Закону № 1402, цитує окремі положення Конституції України, Закону № 1401, Закону № 1402, посилається на рішення та висновки Конституційного Суду України, окремі думки суддів Конституційного Суду України, окрему думку суддів Великої Палати Верховного Суду, міжнародні акти, рішення Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення у своїй справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів впливає таке.

2.1. Указом Президента України «Про призначення суддів» від 25 липня 2013 року № 391/2013 Заявника призначено на посаду судді Ширяївського районного суду Одеської області строком на п'ять років.

2.2. Рішеннями Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі — Комісія) призначено кваліфікаційне оцінювання 1790 суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді, зокрема Заявника, та проведення іспиту під час кваліфікаційного оцінювання суддів на відповідність займаній посаді.

За наслідками складення Заявником іспиту Комісія своїм рішенням: визначила, що Заявник не склав іспиту для суддів місцевих та апеляційних судів; відмовила йому в допускові до другого етапу кваліфікаційного оцінювання на відповідність займаній посаді; визнала Заявника таким, що не відповідає займаній посаді; вирішила внести до Вищої ради правосуддя подання про звільнення Заявника з посади. Рішення Комісії мотивовано тим, що Заявник за результатами складення анонімного письмового тестування отримав 72 бали, за виконання практичного завдання — 49,5 бала, тобто менше 50 відсотків максимально можливого бала

за виконання практичного завдання, а тому не склав іспиту та не може бути допущений до другого етапу кваліфікаційного оцінювання. З наведених мотивів Комісія дійшла висновку, що Заявник не відповідає займаній посаді за критерієм професійної компетентності, у зв'язку з чим рекомендувала Вищій раді правосуддя розглянути питання про його звільнення.

Рішенням Вищої ради правосуддя Заявника звільнено з посади судді Ширяївського районного суду Одеської області на підставі підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України.

2.3. Заявник оскаржив рішення Вищої ради правосуддя, яким його звільнено із займаної посади, у судовому порядку. Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду рішенням від 2 грудня 2019 року відмовив Заявникові в задоволенні позову. Велика Палата Верховного Суду постановою від 9 липня 2020 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі, апеляційну скаргу Заявника залишила без задоволення, а рішення Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду — без змін.

В остаточному судовому рішенні у справі Заявника вказано, зокрема, що «мета, процедура та правові наслідки кваліфікаційного оцінювання суддів чітко визначені та врегульовані Конституцією України, законами № 1402–VIII та № 1798–VIII. Положення цих законів, що регулюють спірні правовідносини, є зрозумілими, точними і передбачуваними. Цим законодавством, зокрема, передбачена можливість звільнення судді в тому випадку, коли об'єктивні результати його оцінювання прямо підтверджують нездатність чи небажання судді виконувати свої обов'язки на мінімально прийнятному рівні» (пункт 53); «доводи [Заявника] про незаконність його звільнення, оскільки правова підстава такого звільнення не передбачена статтею 126 Конституції України, Велика Палата Верховного Суду вважає необґрунтованими. Підпункт 4 пункту 16¹ розділу XV „Перехідні положення“ Конституції України є самостійною, окремою, відмінною від наведених у статті 126 Конституції України підставою звільнення судді безпосередньо за результатами виявлення під час проведення оцінювання судді невідповідності його займаній посаді за критерієм компетентності. Така підстава з'явилася внаслідок запровадження такого заходу перевірки відповідності суддів займаній посаді, як кваліфікаційне оцінювання» (пункт 59).

3. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України «Про Конституційний Суд України» конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну

скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України (абзац перший частини першої статті 56); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.1. Заявник просить перевірити на відповідність Конституції України припис другого речення абзацу шостого підпункту «б» пункту 16 розділу I Закону № 1401, але аналіз постанови Великої Палати Верховного Суду від 9 липня 2020 року — остаточного судового рішення у справі Заявника — свідчить, що при її ухваленні суд не застосував зазначеного припису Закону № 1401, натомість застосував припис підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України.

Оскільки припис другого речення абзацу шостого підпункту «б» пункту 16 розділу I Закону № 1401 не застосовано в остаточному судовому рішенні у справі Заявника, то в цій частині конституційної скарги Заявник не дотримав вимог частини першої статті 55, абзацу першого частини першої статті 56 Закону України «Про Конституційний Суд України».

3.2. Заявник, обґрунтовуючи невідповідність припису абзацу другого пункту 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1402 приписам частин першої, другої статті 24, частин першої, шостої статті 43 Конституції України, посилається на ці приписи Основного Закону України, на юридичні позиції Конституційного Суду України та стверджує, що «при застосуванні <...> оспорюваних неконституційних норм закону, під час розгляду справи в суді першої та апеляційної інстанції, фактично було порушено [його] законне право на працю, яку [він] вільно обрав та сумлінно виконував <...>» і що «фактично на підставі оспорюваних норм закону [його] було незаконно звільнено з власної посади, а суди виявились неспроможними захистити [його] конституційні права та інтереси».

На думку Заявника, оспорюваний припис Закону № 1402 «встановлює» обмеження прав суддів та [його] зокрема, визначених частинами 1, 6 статті 43 Конституції України, та унеможлиблює реалізацію прав, визначених частинами 1, 5 статті 126 Конституції України».

Також Заявник вважає, що «в контексті даної справи [його] незаконне звільнення з посади судді на підставі досить аморфної та алогічної норми призвело до порушення [його] конституційного права, закріпленого частин[ами] 1, 2 статті 24 Конституції України», оскільки «було допущено обмеження [його] права на рівність в реалізації власних трудових прав та порушено право на забезпечення державою гарантії від незаконного звільнення».

Зазначені твердження Заявника в частині порушення його права на працю та гарантій захисту від незаконного звільнення не можна вважати обґрунтованими, оскільки в їх основу покладено юридичні позиції, сформульовані в Рішенні Конституційного Суду України від 9 липня 1998 року № 12-рп/98, Рішенні Конституційного Суду України (Другий сенат) від 4 вересня 2019 року № 6-р(II)/2019, які не стосуються предмета справи Заявника.

У названих рішеннях Конституційного Суду України предметом конституційного контролю були приписи Кодексу законів про працю України — акта, скерованого на регулювання трудових відносин між роботодавцем та найманим працівником, що виникають на основі трудового договору і є здебільшого правовідносинами приватного права, а суб'єктами звернення до Конституційного Суду України були учасники трудових відносин — Київська міська рада професійних спілок та фізична особа, яка на підставі контракту обіймала посаду головного лікаря центру медико-соціальної експертизи та була звільнена з посади в період тимчасової непрацездатності у зв'язку із закінченням строку дії контракту.

У Рішенні від 9 липня 1998 року № 12-рп/98 Конституційний Суд України, зокрема, зазначив, що «шляхом укладення трудового договору з роботодавцями громадяни реалізують своє конституційне право на працю, добровільно вступають у трудові правовідносини, набуваючи конкретних трудових прав і обов'язків. Трудовий договір є основним юридичним фактом, з яким пов'язано виникнення, зміна чи припинення трудових правовідносин» (абзац другий пункту 4 мотивувальної частини).

Судді здійснюють правосуддя й у такий спосіб реалізують судову владу (частина друга статті 1 Закону № 1402), тобто виконують публічну функцію.

Статус суддів в Україні визначають Конституція України та закон (частина перша статті 4 Закону № 1402), а особливий порядок звільнення та припинення повноважень судді є складником його незалежності (пункт 1 частини п'ятої статті 48 Закону № 1402). Визначено цей порядок у розділі VIII «Правосуддя», розділі XV «Перехідні положення» Конституції України, Законі № 1402, а не в Кодексі законів про працю України.

Таким чином, посилання на приписи частин першої, другої статті 24, частин першої, шостої статті 43 Основного Закону України та юридичні позиції Конституційного Суду України, які не стосуються предмета справи Заявника, не є обґрунтуванням тверджень щодо невідповідності припису абзацу другого пункту 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1402 зазначеним приписам Конституції України.

Також Заявник не навів обґрунтування тверджень щодо невідповідності оспорюваного припису Закону № 1402 приписам частин першої, другої статті 8 Конституції України.

Зважаючи на те, що конституційна скарга Заявника не містить обґрунтування тверджень щодо невідповідності оспорюваного припису Закону № 1402 приписам частин першої, другої статті 8, частин першої, другої статті 24, частин першої, шостої статті 43 Конституції України, а приписи частин першої, п'ятої, шостої статті 126 Конституції України, на відповідність яким Заявник також просить перевірити оспорюваний припис Закону № 1402, не є такими, що встановлюють гарантовані Конституцією України права людини, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України дійшла висновку про те, що вимог припису пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України» Заявник не дотримав.

Отже, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Палія Сергія Анатолійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів другого речення абзацу шостого підпункту «б» пункту 16 розділу I Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 2 червня 2016 року № 1401–VIII, абзацу другого пункту 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 року № 1402–VIII на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою
Плескача В'ячеслава Юрійовича
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
положення пункту 1 частини другої статті 19
Кодексу адміністративного судочинства України

м. Київ
2 березня 2021 року
№ 35-2(II)/2021

Справа № 3-246/2020(590/20)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича — головуючого,
Головатого Сергія Петровича,
Лемака Василя Васильовича — доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Плескача В'ячеслава Юрійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення пункту 1 частини другої статті 19 Кодексу адміністративного судочинства України.

Заслухавши суддю-доповідача Лемака В. В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Плескач В. Ю. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням розглянути питання щодо відповідності частинам першій, третій статті 8, частинам першій, другій статті 55 Конституції України (конституційності) положення пункту 1 частини другої статті 19 Кодексу адміністративного судочинства України (далі — Кодекс), згідно з яким юрисдикція адміністративних судів не поширюється на справи, що віднесені до юрисдикції Конституційного Суду України.

На думку Плескача В. Ю., оспорюване положення Кодексу позбавляє доступної і розумної можливості отримати судовий захист у разі порушення його прав правовими актами Верховної Ради України, актами Президента України чи Кабінету Міністрів України; оскільки оспорюване положення Кодексу виключає юрисдикцію будь-якого суду системи судоустрою щодо спорів про конституційність окремих актів органів державної влади, то громадяни позбавлені будь-якої можливості оскаржити такі акти,

незважаючи на те, що вони можуть порушувати їхні права; громадяни не можуть самі звертатися безпосередньо до Конституційного Суду України.

До конституційної скарги долучено копії ухвали Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 13 серпня 2020 року, постанови Великої Палати Верховного Суду від 30 вересня 2020 року.

Обґрунтовуючи свої твердження, Плєскач В. Ю. посилається на окремі положення Конституції України, рішення Конституційного Суду України, практику Європейського суду з прав людини та конституційних судів зарубіжних країн, а також на судові рішення у його справі.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

2.1. Аналіз змісту конституційної скарги дає змогу дійти висновку про оцінку суб'єктом права на конституційну скаргу підходу законодавця у визначенні меж юрисдикції адміністративних судів; співвідношення адміністративної юрисдикції та юрисдикції Конституційного Суду України стосовно розгляду правових актів Верховної Ради України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України.

Однак з урахуванням того, що саме на рівні Конституції України встановлено і повноваження Конституційного Суду України (статті 150, 151), і загальні підстави для подання конституційної скарги (стаття 151¹), Конституційний Суд України неповноважний давати оцінку наведеного регулювання.

Автор клопотання також фактично вказує на відсутність законодавчого регулювання можливості особи під час розгляду її справи в адміністративному суді ініціювати питання здійснення контролю конституційності акта через механізм звернення Верховного Суду до Конституційного Суду України з конституційним поданням.

Відповідно до юридичної позиції Конституційного Суду України «з огляду на те, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову (частина перша статті 6 Конституції України), Конституційний Суд України не може втручатися у діяльність законодавчого органу державної влади та заповнювати прогалини у законах» (абзац третій пункту 4 мотивувальної частини Ухвали Конституційного Суду України від 10 березня 1998 року № 1-уп/98).

Отже, заповнення прогалин у законах не належить до повноважень Конституційного Суду України.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд

України» — неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі.

2.2. Зі змісту конституційної скарги випливає, що автор клопотання висловлює припущення стосовно оспорюваного положення Кодексу, яке, на його думку, теоретично або, можливо, у майбутньому буде порушувати його конституційне право на судовий захист.

При цьому Плескач В. Ю. не навів доводів щодо реального і безпосереднього порушення оспорюваним положенням Кодексу його права на судовий захист, гарантованого частинами першою, другою статті 55 Конституції України.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Плескача В'ячеслава Юрійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення пункту 1 частини другої статті 19 Кодексу адміністративного судочинства України на підставі пунктів 2, 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі; неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

УХВАЛА ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ ПЕРШОГО СЕНАТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою
Маляренка Сергія Миколайовича
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
окремих положень частини першої статті 65
Закону України «Про Національну поліцію»

м. Київ
2 березня 2021 року
№ 36-1(I)/2021

Справа № 3-23/2021(47/21)

Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Колісника Віктора Павловича — головуючого, доповідача,
Кичуна Віктора Івановича,
Філюка Петра Тодосьовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Маляренка Сергія Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень частини першої статті 65 Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року № 580–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 40–41, ст. 379).

Заслухавши суддю-доповідача Колісника В. П. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Маляренко С. М. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині третій статті 22, частинам другій, третій статті 43 Конституції України (конституційність) окремі положення частини першої статті 65 Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року № 580–VIII (далі — Закон).

Оспорюваними положеннями Закону передбачено, що «переміщення поліцейських здійснюється:

- 1) на вищу посаду — у порядку просування по службі;
- 2) на рівнозначні посади:
для більш ефективної служби, виходячи з інтересів служби;
<...>

у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням реорганізації;
у разі необхідності проведення кадрової заміни в місцевостях з особливими природними, географічними, геологічними, кліматичними, екологічними умовами (далі — місцевості з визначеним строком служби);
за станом здоров'я — на підставі рішення медичної комісії;
з меншим обсягом роботи з урахуванням професійних і особистих якостей — на підставі висновку атестації;
у разі звільнення з посади на підставі рішення місцевої ради про прийняття резолюції недовіри відповідно до статті 87 цього Закону;
3) на посади, нижчі ніж та, на якій перебував поліцейський:
у зв'язку зі скороченням штатів або реорганізацією в разі неможливості призначення на рівнозначну посаду;
за станом здоров'я — на підставі рішення медичної комісії;
через службову невідповідність — на підставі висновку атестації з урахуванням професійних і особистих якостей;
<...>

як виконання накладеного дисциплінарного стягнення — звільнення з посади відповідно до Дисциплінарного статуту Національної поліції України;

у разі звільнення з посади на підставі рішення місцевої ради про прийняття резолюції недовіри, відповідно до статті 87 цього Закону;

4) у зв'язку із зарахуванням на навчання до вищого навчального закладу із специфічними умовами навчання, який здійснює підготовку поліцейських, на денну форму навчання, а також у разі призначення на посаду після закінчення навчання».

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів впливає таке.

Маляренко С. М. 17 вересня 2018 року було звільнено з посади заступника начальника управління — начальника відділу оперативних розробок Запорізького управління Департаменту внутрішньої безпеки Національної поліції України і призначено на посаду оперуповноваженого відділу моніторингу та зонального контролю цього ж управління на підставі «абзацу п'ятого пункту 3 частини першої статті 65» Закону. Не погодившись із цим, Маляренко С. М. звернувся з адміністративним позовом до Департаменту внутрішньої безпеки Національної поліції України до Запорізького окружного адміністративного суду, який рішенням від 13 лютого 2019 року позов Маляренко С. М. задовольнив частково.

Постановою Третього апеляційного адміністративного суду від 25 квітня 2019 року апеляційну скаргу Департаменту внутрішньої безпеки Національної поліції України задоволено, рішення Запорізького окружного адміністративного суду від 13 лютого 2019 року скасовано й прийнято нову постанову, а у задоволенні позову Маляренку С. М. відмовлено.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду постановою від 13 серпня 2019 року касаційну скаргу в інтересах Маляренка С. М. задовольнив частково, постанову Третього апеляційного адміністративного суду від 25 квітня 2019 року скасував, а справу направив на новий розгляд до суду апеляційної інстанції.

Постановою Третього апеляційного адміністративного суду від 5 грудня 2019 року апеляційну скаргу Департаменту внутрішньої безпеки Національної

поліції України задоволено, рішення Запорізького окружного адміністративного суду від 13 лютого 2019 року скасовано, а у задоволенні позову Маляренку С. М. відмовлено у повному обсязі.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду постановою від 19 листопада 2020 року касаційну скаргу в інтересах Маляренка С. М. залишив без задоволення, а постанову Третього апеляційного адміністративного суду від 5 грудня 2019 року — без змін.

Обґрунтовуючи неконституційність оспорюваних положень Закону, Маляренко С. М. зазначає, що «фактично, поліцейські на яких накладено дисциплінарне стягнення у вигляді звільнення з посади, позбавлені права вільно обирати та вільно погоджуватися на свою подальшу працю в органі, закладі або установі поліції»; «оскільки частиною 1 статті 65 Закону України „Про Національну поліцію“ не передбачено надання згоди поліцейськими на їх переміщення в органі, закладі або установі поліції, таке призначення на іншу посаду відбувається примусово».

2. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу; конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (частина перша, пункт 6 частини другої статті 55); суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України (абзац перший частини першої статті 56); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); Конституційний Суд України відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу непринятною, якщо зміст і вимоги конституційної скарги є очевидно необґрунтованими (частина четверта статті 77).

Із постанови Верховного Суду від 19 листопада 2020 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі Маляренка С. М., вбачається, що пункти 1, 2, 4 частини першої статті 65 Закону в ній не застосовувались.

Отже, Маляренко С. М. у частині перевірки на відповідність Конституції України пунктів 1, 2, 4 частини першої статті 65 Закону не є суб'єктом права на конституційну скаргу, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у цій частині згідно з пунктом 1 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом.

Зі змісту конституційної скарги також вбачається, що в частині тверджень про неконституційність пункту 3 частини першої статті 65 Закону, який застосовано в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу, Маляренко С. М. не навів аргументів щодо його неконституційності, а лише процитував положення Основного Закону України, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та послався на судові рішення у своїй справі, що не можна вважати обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності пункту 3 частини першої статті 65 Закону.

Отже, конституційна скарга в цій частині не відповідає вимогам пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України», що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Маляренка Сергія Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень частини першої статті 65 Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року № 580–VIII на підставі пунктів 1, 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом; неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою
Гутника Віталія Володимировича
щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 14²
Кодексу України про адміністративні правопорушення

м. Київ
4 березня 2021 року
№ 39-3(І)/2021

Справа № 3-11/2021(15/21)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Литвинова Олександра Миколайовича — головуєчого, доповідача,
Завгородньої Ірини Миколаївни,
Кривенка Віктора Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гутника Віталія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 14² Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Заслухавши суддю-доповідача Литвинова О. М. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. До Конституційного Суду України звернувся Гутник В. В. з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) статтю 14² Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі — Кодекс), якою врегульовано відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису).

З аналізу змісту конституційної скарги та долучених до неї копій судових рішень вбачається таке.

Інспектор з паркування Управління безпеки міста Львівської міської ради 30 серпня 2019 року виніс постанову по справі про адміністративне правопорушення, згідно з якою Гутника В. В. визнано винним у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 122 Кодексу, та на-

кладено на нього адміністративне стягнення у виді штрафу. Не погодившись із вказаною постановою, Гутник В. В. звернувся до суду із позовною заявою про її скасування. Рожнятівський районний суд Івано-Франківської області рішенням від 20 серпня 2020 року у задоволенні позову Гутника В. В. відмовив.

Восьмий апеляційний адміністративний суд постановою від 12 жовтня 2020 року апеляційну скаргу Гутника В. В. залишив без задоволення, а рішення Рожнятівського районного суду Івано-Франківської області від 20 серпня 2020 року — без змін.

Автор клопотання стверджує, що стаття 14² Кодексу суперечить частині першої статті 8, частині другій статті 61, частинам другій, третій статті 62 Конституції України.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); у конституційній скарзі зазначаються конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України; обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55); суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України (абзац перший частини першої статті 56); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Автор клопотання просить Конституційний Суд України перевірити на відповідність Основному Закону України статтю 14² Кодексу, яка складається з трьох частин. В остаточному судовому рішенні у справі Гутника В. В. — постанові Восьмого апеляційного адміністративного суду від 12 жовтня 2020 року — застосовано лише частину першу статті 14² Кодексу, а отже, Гутник В. В. не є суб'єктом права на конституційну скаргу щодо інших положень оспорюваної норми Кодексу.

Водночас частина перша статті 14² складається з декількох окремих положень, що врегульовують питання щодо адміністративної відповідальності відповідальної особи — фізичної особи або керівника юридичної особи, за якою зареєстровано транспортний засіб, належного користувача транспортного засобу, особи, яка виконує повноваження керівника такої юридичної особи.

Однак у конституційній скарзі не зазначено конкретних положень частини першої статті 14² Кодексу, які належить перевірити на відповідність Конституції України, а також обґрунтування тверджень їх неконституційності, адже автор кло-

потання намагається аргументувати невідповідність Основному Закону України статтю 14² Кодексу в цілому.

Таким чином, автор клопотання не дотримав вимог пунктів 5, 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Отже, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктами 1, 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом; неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України» Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гутника Віталія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 14² Кодексу України про адміністративні правопорушення на підставі пунктів 1, 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом; неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою
Лісунова Валерія Миколайовича
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
частини першої статті 173², розділу IV
«Провадження в справах про адміністративні правопорушення»
Кодексу України про адміністративні правопорушення

м. Київ
4 березня 2021 року
№ 40-3(1)/2021

Справа № 3-26/2021(55/21)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Литвинова Олександра Миколайовича — головуючого, доповідача,
Завгородньої Ірини Миколаївни,
Кривенка Віктора Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Лісунова Валерія Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 173², розділу IV «Провадження в справах про адміністративні правопорушення» Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Заслухавши суддю-доповідача Литвинова О. М. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. До Конституційного Суду України звернувся Лісунов В. М. з клопотанням перевірити на відповідність частинам першій, другій, третій статті 62, статті 129 Конституції України (конституційність) частину першу статті 173², розділ IV «Провадження в справах про адміністративні правопорушення» Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі — Кодекс).

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вбачається, що Солом'янський районний суд міста Києва постановою від 21 грудня 2019 року, залишеною без змін постановою Київського апеляційного суду від 9 листопада 2020 року, визнав Лісунова В. М. винним у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого частиною першою статті 173² Кодексу, та застосував до нього адміністративне стягнення у виді штрафу.

Автор клопотання вважає, що внаслідок застосування місцевим та апеляційним судами оспорюваних положень Кодексу зазнали порушення гарантовані Конституцією України «право вважатись невинуватим, право на судовий захист, на правосуддя».

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); у конституційній скарзі зазначаються конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України; обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55); суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України (абзац перший частини першої статті 56); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); Конституційний Суд України відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу непринятною, якщо зміст і вимоги конституційної скарги є очевидно необґрунтованими або наявне зловживання правом на подання скарги (частина четверта статті 77).

Лісунов В. М. просить Конституційний Суд України перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) розділ IV «Провадження в справах про адміністративні правопорушення» Кодексу. Водночас в остаточному судовому рішенні у справі Лісунова В. М. — постанові Київського апеляційного суду від 9 листопада 2020 року — застосовано лише статтю 294 Кодексу, яка міститься в цьому розділі, а отже, Лісунов В. М. не є суб'єктом права на конституційну скаргу щодо інших положень оспорюваного розділу Кодексу. Крім того, порушуючи перед Конституційним Судом України питання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) розділу IV «Провадження в справах про адміністративні правопорушення» Кодексу, автор клопотання не зазначає конкретних положень вказаного розділу Кодексу, які належить перевірити на відповідність Основному Закону України.

З дослідження конституційної скарги вбачається, що Лісунов В. М., аргументуючи свої вимоги, фактично висловлює незгоду із судовими рішеннями у його справі, що не можна вважати належним обґрунтуванням тверджень неконституційності застосованих у постанові Київського апеляційного суду від 9 листопада 2020 року частини першої статті 173², статті 294 Кодексу.

З наведеного випливає, що зміст і вимоги конституційної скарги є очевидно необґрунтованими через недотримання вимог пунктів 5, 6 частини другої статті 55, абзацу першого частини першої статті 56 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Отже, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктами 1, 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом, неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Лісунова Валерія Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 173², розділу IV «Провадження в справах про адміністративні правопорушення» Кодексу України про адміністративні правопорушення на підставі пунктів 1, 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом, неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Мащенко Андрія Геннадійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини другої статті 65 Закону України «Про виконавче провадження», частини третьої статті 423 Цивільного процесуального кодексу України

м. Київ
4 березня 2021 року
№ 41-3(І)/2021

Справа № 3-24/2021(48/21)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Литвинова Олександра Миколайовича — головуючого,
Завгородньої Ірини Миколаївни,
Кривенка Віктора Васильовича — доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Мащенко Андрія Геннадійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини другої статті 65 Закону України «Про виконавче провадження» від 2 червня 2016 року № 1404–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 30, ст. 542), частини третьої статті 423 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Кривенка В. В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Мащенко А. Г. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) положень частини другої статті 65 Закону України «Про виконавче провадження» від 2 червня 2016 року № 1404–VIII (далі — Закон), а також частини третьої статті 423 Цивільного процесуального кодексу України (далі — Кодекс).

Згідно з положеннями частини другої статті 65 Закону рішення про поновлення на роботі вважається виконаним боржником з дня видання відповідно до законодавства про працю наказу або розпорядження про поновлення стягувача на роботі та внесення відповідного запису до трудової книжки стягувача, після чого виконавець вносить постанову про закінчення виконавчого провадження.

Відповідно до положень частини третьої статті 423 Кодексу підставами для перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами є:

1) встановлена Конституційним Судом України неконституційність (конституційність) закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого (не застосованого) судом при вирішенні справи, якщо рішення суду ще не виконане;

2) встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні даної справи судом;

3) встановлення вироком суду, що набрав законної сили, вини судді у вчиненні кримінального правопорушення, внаслідок якого було ухвалено судові рішення.

Мащенко А. Г. вважає, що положення:

частини другої статті 65 Закону, які містять вичерпний перелік документів, що підтверджують виконання рішення суду про поновлення на роботі і надають державному виконавцю право закінчити виконавче провадження, необхідно перевірити на відповідність частині першій статті 8 Конституції України;

частини другої статті 65 Закону щодо відсутності обов'язку державного виконавця перевіряти допущення працівника до виконання попередніх обов'язків при його поновленні на роботі необхідно перевірити на відповідність частинам першій, другій, третій статті 43, частинам першій, другій статті 129¹ Конституції України;

частини третьої статті 423 Кодексу, в яких відсутня така підстава для оскарження рішення суду, як неоднакове застосування судом касаційної інстанції одного і того самого положення закону, необхідно перевірити на відповідність статтям 1, 21, частинам першій, другій, шостій статті 55 Конституції України.

На підтвердження своєї позиції автор клопотання посилається на окремі положення Конституції України, законів України, наводить рішення Конституційного Суду України, судові рішення у його справі.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт б частини другої статті 55); суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України (абзац перший частини першої статті 56); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); Конституційний Суд України відмовляє у відкритті

конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу неприйнятною, якщо зміст і вимоги конституційної скарги є очевидно необґрунтованими (частина четверта статті 77).

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу, стверджуючи про невідповідність оспорюваного закону України (його окремих положень) Основному Закону України, повинен навести аргументи, які свідчили б про обґрунтованість змісту і вимог конституційної скарги.

Аналіз конституційної скарги дає підстави для висновку, що Мащенко А. Г. не обґрунтував тверджень щодо невідповідності положень частини другої статті 65 Закону приписам Конституції України.

Аргументація автора клопотання зводиться до висловлення незгоди з остаточним судовим рішенням у його справі, у тому числі з наданою Верховним Судом оцінкою обставин справи, що не можна вважати належним обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Закону.

Крім того, як вбачається з долучених до конституційної скарги матеріалів, в остаточному судовому рішенні — постанові Верховного Суду від 25 листопада 2020 року — положення частини третьої статті 423 Кодексу не застосовувалися, тому вони не можуть бути предметом конституційного контролю у цій справі.

Таким чином, конституційна скарга не відповідає вимогам частини першої, пункту 6 частини другої статті 55, абзацу першого частини першої статті 56 Закону України «Про Конституційний Суд України», що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктами 1, 4 статті 62 цього закону — звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом; неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Мащенко Андрія Геннадійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини другої статті 65 Закону України «Про виконавче провадження» від 2 червня 2016 року № 1404–VIII, частини третьої статті 423 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пунктів 1, 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом; неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

УХВАЛА ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ ПЕРШОГО СЕНАТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Карповича Андрія Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Кодексу адміністративного судочинства України, Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII

м. Київ
4 березня 2021 року
№ 42-3(І)/2021

Справа № 3-6/2021(8/21)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Литвинова Олександра Миколайовича — головуючого,
Завгородньої Ірини Миколаївни — доповідача,
Кривенка Віктора Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Карповича Андрія Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Кодексу адміністративного судочинства України, Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436).

Заслухавши суддю-доповідача Завгородню І. М. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Карпович А. П. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частинам другій, третій статті 8, частині третій статті 22, частині другій статті 55, пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України (конституційність) положення пункту 4 частини першої статті 294, пункту 1 частини першої статті 333, підпункту 15.12 підпункту 15 пункту 1 розділу VII «Перехідні положення» Кодексу адміністративного судочинства України (далі — Кодекс), окремих

положень розділу 3 (за конституційною скаргою — підпункту 15.12 підпункту 15 пункту 1 розділу VII) Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII (далі — Закон).

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вбачається, що Карпович А. П. звернувся до суду з адміністративним позовом до Міністерства юстиції України про визнання протиправною бездіяльності, зобов'язання вчинити дії, стягнення коштів на відшкодування майнової та моральної шкоди.

Окружний адміністративний суд міста Києва ухвалою від 27 жовтня 2020 року прийняв позовну заяву до розгляду, відкрив провадження у справі та вирішив розглянути справу в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення (виклику) сторін.

Не погоджуючись з ухвалою суду першої інстанції, Карпович А. П. оскаржив її в апеляційному порядку.

Окружний адміністративний суд міста Києва ухвалою від 26 листопада 2020 року повернув апеляційну скаргу заявнику з огляду на те, що апеляційна скарга подана на ухвалу, що не підлягає оскарженню окремо від рішення суду, тому згідно з положенням «підпункту 15.12 підпункту 15 пункту 1 розділу VII Закону підлягає поверненню заявнику судом першої інстанції».

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду ухвалою від 29 грудня 2020 року у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою Карповича А. П. на ухвали Окружного адміністративного суду міста Києва від 27 жовтня 2020 року та від 26 листопада 2020 року відмовив, оскільки касаційну скаргу подано на судові рішення, що не підлягає касаційному оскарженню.

На думку автора клопотання, неоднозначне застосування судами оспорюваних положень Кодексу та Закону призвело до порушення гарантованих частинами другою, третьою статті 8, частиною другою статті 55, пунктом 8 частини другої статті 129 Конституції України «права на виправлення судом іншої апеляційної інстанції та іншої касаційної інстанції помилок, які було допущено судом першої інстанції».

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до абзацу першого частини першої статті 77 Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону.

Згідно зі статтею 55 Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої).

Суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України (абзац перший частини першої статті 56 Закону України «Про Конституційний Суд України»).

З дослідження долучених до конституційної скарги матеріалів вбачається, що положення підпункту 15.12 підпункту 15 пункту 1 розділу VII «Перехідні положення» Кодексу не застосовувалися у судових рішеннях у справі Карповича А. П.

Отже, Карпович А. П. не є суб'єктом права на конституційну скаргу у цій частині в розумінні вимог абзацу першого частини першої статті 56 Закону України «Про Конституційний Суд України», що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 1 статті 62 цього закону — звернення до суду неналежним суб'єктом.

Аналіз конституційної скарги дає підстави для висновку, що автор клопотання не обґрунтував тверджень щодо неконституційності положень пункту 4 частини першої статті 294, пункту 1 частини першої статті 333 Кодексу, окремих положень розділу 3 Закону.

Аргументація Карповича А. П. зводиться до висловлення незгоди із застосуванням оспорюваних положень Кодексу та Закону в ухвалених судами рішеннях у його справі та з діючим правовим регулюванням щодо особливостей оскарження судових рішень, які не підлягають касаційному оскарженню.

Таким чином, конституційна скарга не відповідає вимогам пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України», що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Карповича Андрія Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Кодексу адміністративного судочинства України, Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII на підставі пунктів 1, 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — звернення до суду неналежним суб'єктом; неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

УХВАЛА ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ ПЕРШОГО СЕНАТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Немерюка Андрія Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини шостої статті 193 та частини першої статті 281 Кримінального процесуального кодексу України

м. Київ
4 березня 2021 року
№ 43-3(І)/2021

Справа № 3-21/2021(41/21)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Литвинова Олександра Миколайовича — головуючого,
Завгородньої Ірини Миколаївни — доповідача,
Кривенка Віктора Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Немерюка Андрія Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини шостої статті 193 та частини першої статті 281 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Завгородню І. М. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Немерюк А. І. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині першій статті 8, частині другій статті 29 Конституції України (конституційність) положення частини шостої статті 193 та частини першої статті 281 Кримінального процесуального кодексу України (далі — Кодекс), які застосовані в остаточному судовому рішенні у його справі — ухвалі Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 4 листопада 2020 року.

Частиною шостою статті 193 Кодексу передбачено, що слідчий суддя, суд може розглянути клопотання про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою та обрати такий запобіжний захід за відсутності підозрюваного, обвинуваченого, лише у разі, якщо прокурором, крім наявності підстав, передбачених статтею 177 Кодексу, буде доведено, що підозрюваний, обвинувачений оголошений у міжнародний розшук; у такому разі після затримання особи і не пізніше як через сорок вісім годин з часу її доставки до місця кримінального провадження

слідчий суддя, суд за участю підозрюваного, обвинуваченого розглядає питання про застосування обраного запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або його зміну на більш м'який запобіжний захід, про що постановляє ухвалу.

Якщо під час досудового розслідування місцезнаходження підозрюваного невідоме або особа перебуває за межами України та не з'являється без поважних причин на виклик слідчого, прокурора за умови його належного повідомлення про такий виклик, то слідчий, прокурор оголошує його розшук (частина перша статті 281 Кодексу).

На думку автора клопотання, положення частини шостої статті 193 та частини першої статті 281 Кодексу «не відповідають вимогам щодо точності та передбачуваності», оскільки «не визначають поняття „міжнародного розшуку“ та не встановлюють, з якого моменту особа вважається такою, що оголошена в міжнародний розшук». Також Немерюк А. І. вказує, що застосування оспорюваних положень Кодексу порушує його право на свободу та особисту недоторканність.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до абзацу першого частини першої статті 77 Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтею 55 цього закону.

Згідно зі статтею 55 Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої).

З аналізу конституційної скарги вбачається, що аргументація Немерюка А. І. щодо невідповідності Конституції України положень частини шостої статті 193 та частини першої статті 281 Кодексу зводиться до цитування окремих норм Конституції України, судових рішень, рішень Європейського суду з прав людини, доповіді «Верховенство права» Європейської Комісії «За демократію через право» (Венеційська Комісія), схваленої на 86-му пленарному засіданні 25–26 березня 2011 року, та висловлення незгоди із застосуванням оспорюваних положень Кодексу в остаточному судовому рішенні у його справі, що не можна вважати належним обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Кодексу.

Отже, конституційна скарга не відповідає вимогам пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України», що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Немерюка Андрія Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини шостої статті 193 та частини першої статті 281 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою
Редзюка Олександра Григоровича
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
положень частини першої, пункту 5 частини другої статті 293,
частини другої статті 315 Цивільного процесуального кодексу
України, пункту 9 частини другої статті 7 Закону України
«Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»

м. Київ
11 березня 2021 року
№ 44-2(II)/2021

Справа № 3-25/2021(54/21)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича — головуєчого,
Головатого Сергія Петровича,
Лемака Василя Васильовича — доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Редзюка Олександра Григоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої, пункту 5 частини другої статті 293, частини другої статті 315 Цивільного процесуального кодексу України, пункту 9 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22 жовтня 1993 року № 3551–XII (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Лемака В. В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Редзюк О. Г. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням «щодо перевірки на відповідність Конституції України — на відповідність нормам статті 3, 8, 9, 16, 17, 19, 21, 22, 24, 32, 55, 62, 92, 124, 129, 92, 124, 125, 129, 151-1, 151-2 Конституції України — (конституційність) закону України (його окремих положень), які були застосовані в остаточному судовому рішенні», а саме положень частини першої, пункту 5 частини другої статті 293, частини другої статті 315 Цивільного процесуального кодексу України (далі — Кодекс), пункту 9 частини

другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22 жовтня 1993 року № 3551–XII зі змінами (далі — Закон).

У частині першій статті 293 Кодексу зазначено, що окреме провадження — це вид непозовного цивільного судочинства, в порядку якого розглядаються цивільні справи про підтвердження наявності або відсутності юридичних фактів, що мають значення для охорони прав, свобод та інтересів особи або створення умов здійснення нею особистих немайнових чи майнових прав або підтвердження наявності чи відсутності неоспорюваних прав.

Згідно з пунктом 5 частини другої статті 293 Кодексу суд розглядає в порядку окремого провадження справи про «встановлення фактів, що мають юридичне значення».

Відповідно до частини другої статті 315 Кодексу у судовому порядку можуть бути встановлені також інші факти, від яких залежить виникнення, зміна або припинення особистих чи майнових прав фізичних осіб, якщо законом не визначено іншого порядку їх встановлення.

У пункті 9 частини другої статті 7 Закону закріплено, що до осіб з інвалідністю внаслідок війни належать також особи з інвалідністю з числа «осіб, залучених до складу формувань Цивільної оборони, які стали особами з інвалідністю внаслідок захворювань, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи».

До конституційної скарги долучено копії ухвали Дніпровського районного суду міста Києва від 8 липня 2020 року, постанови Київського апеляційного суду від 6 жовтня 2020 року, ухвали Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 10 листопада 2020 року.

Обґрунтовуючи свої твердження, Редзюк О. Г. посилається на окремі положення Конституції України та інших нормативних актів, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, а також на судові рішення у його справі.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

2.1. На переконання суб'єкта права на конституційну скаргу, оспорювані положення Кодексу та Закону, застосовані в остаточному судовому рішенні в його справі, «відповідають Конституції України, але в остаточному судовому рішенні...

зазначені вище норми витлумачені Верховним Судом у спосіб, що не відповідає Конституції України». Обґрунтовуючи таке твердження, автор клопотання посилається на положення частини третьої статті 89 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Відповідно до статті 151¹ Конституції України Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України. Однак Редзюк О. Г. не порушує перед Конституційним Судом України питання про відповідність Конституції України оспорюваних положень Кодексу та Закону, а відтак він не навів обґрунтування тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Кодексу та Закону й не зазначив, у чому полягає порушення його конституційних прав, що свідчить про недотримання ним вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2.2. На думку автора клопотання, застосування Верховним Судом у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду оспорюваних положень Кодексу та Закону обмежує його право на доступ до правосуддя і судовий захист в аспекті витлумачення їх у спосіб, що не відповідає Конституції України.

Аналіз матеріалів конституційної скарги свідчить, що Редзюк О. Г. реалізував своє право на судовий захист, гарантоване частинами першою, другою статті 55 Конституції України, що підтверджується копіями судових рішень у його справі, з яких вбачається питання обрання особою виду судової юрисдикції як способу захисту прав. Отже, йдеться про перевірку правильності застосування судами оспорюваних положень Закону та Кодексу. Проте питання перевірки застосування судами законів України не належить до повноважень Конституційного Суду України, про що він неодноразово зазначав, наголошуючи, що правозастосовна діяльність полягає в індивідуалізації правових норм щодо конкретних суб'єктів і конкретних випадків, тобто в установленні фактичних обставин справи і підборі юридичних норм, які відповідають цим обставинам; пошук та аналіз таких норм з метою їх застосування до конкретного випадку є складовою правозастосування і не належить до повноважень Конституційного Суду України (ухвали Конституційного Суду України від 31 березня 2010 року № 15-у/2010, від 3 липня 2014 року № 73-у/2014, від 24 лютого 2016 року № 14-у/2016, ухвала Другого сенату Конституційного Суду України від 20 листопада 2019 року № 70-у(II)/2019).

Таким чином, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України «Про

Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Редзюка Олександра Григоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої, пункту 5 частини другої статті 293, частини другої статті 315 Цивільного процесуального кодексу України, пункту 9 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22 жовтня 1993 року № 3551–XII зі змінами на підставі пунктів 2, 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі; неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою
Бенедичука Олександра Леонідовича
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
положень частини першої статті 5
Кримінального процесуального кодексу України

м. Київ
11 березня 2021 року
№ 45-2(II)/2021

Справа № 3-29/2021(61/21)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича — головуєчого, доповідача,
Головатого Сергія Петровича,
Лемака Василя Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Бенедичука Олександра Леонідовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої статті 5 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Сліденка І. Д. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. До Конституційного Суду України звернувся Бенедичук О. Л. з клопотанням визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення частини першої статті 5 Кримінального процесуального кодексу України (далі — Кодекс).

Відповідно до положень частини першої статті 5 Кодексу процесуальна дія проводиться, а процесуальне рішення приймається згідно з положеннями Кодексу, чинними на момент початку виконання такої дії або прийняття такого рішення.

Автор клопотання зазначає, що частина перша статті 5 Кодексу, яка визначає порядок проведення процесуальних дій, прийняття процесуальних рішень, тобто визначає обов'язки суб'єктів кримінального провадження, містить вказівку дотримуватись лише вимог Кодексу, однак норма частини другої статті 19 Конституції України, яка визначає обов'язки органів державної влади, їх посадових

осіб, до яких належать і суб'єкти кримінального провадження, містить вказівку дотримуватись вимог Конституції та законів України, а також вважає, що невідповідність положень частини першої статті 5 Кодексу приписам частини другої статті 19 Конституції України порушило його конституційне право на апеляційний перегляд справи, гарантоване пунктом 8 частини другої статті 129 Основного Закону України, яке перебуває «у нерозривному зв'язку» з положеннями частин першої, другої статті 55 Конституції України.

2. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України «Про Конституційний Суд України» конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Із аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вбачається, що автор клопотання, цитуючи окремі норми Конституції України, Кодексу, законів України, посилаючись на Рішення Конституційного Суду України (Другий сенат) від 17 червня 2020 року № 4-р(II)/2020, окрему думку суддів Великої Палати Верховного Суду Яновської О. Г., Бакуліної С. В., Власова Ю. Л., Уркевича В. Ю. від 18 листопада 2020 року, не навів аргументів щодо неконституційності положень частини першої статті 5 Кодексу, а фактично висловив незгоду із судовими рішеннями у його справі. Крім того, Бенедичук О. Л., по суті, не погоджується із законодавчим регулюванням порядку перегляду судових рішень, що не може вважатися належним обґрунтуванням тверджень щодо невідповідності Конституції України оспорюваних положень Кодексу в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Отже, наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Бенедичука Олександра Леонідовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої статті 5 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою
Големб'євської Вероніки Валентинівни
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
окремого положення пункту 19 частини першої статті 3
Кримінального процесуального кодексу України

м. Київ
11 березня 2021 року
№ 46-3(II)/2021

Справа № 3-27/2021(57/21)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Касмініна Олександра Володимировича — головуючого,
Городовенка Віктора Валентиновича,
Первомайського Олега Олексійовича — доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Големб'євської Вероніки Валентинівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення пункту 19 частини першої статті 3 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Первомайського О. О. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Големб'євська В. В. звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням визнати таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), окреме положення пункту 19 частини першої статті 3 Кримінального процесуального кодексу України (далі — Кодекс) щодо визнання потерпілого стороною кримінального провадження лише у випадках, установлених Кодексом.

Відповідно до пункту 19 частини першої статті 3 Кодексу «сторони кримінального провадження — з боку обвинувачення: слідчий, керівник органу досудового розслідування, прокурор, а також потерпілий, його представник та законний представник у випадках, установлених цим Кодексом; з боку захисту: підозрюваний, обвинувачений (підсудний), засуджений, виправданий, особа, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного

характеру або вирішувалося питання про їх застосування, їхні захисники та законні представники».

У кримінальному провадженні щодо кримінального правопорушення, передбаченого статтею 135 Кримінального кодексу України, Големб'євську В. В. було визнано потерпілою. З метою забезпечення можливості збирати докази під час досудового розслідування адвокат, який діяв в її інтересах, звернувся з клопотанням про тимчасовий доступ до матеріалів до слідчого судді, однак у задоволенні цього клопотання йому було відмовлено.

В остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу — ухвалі Шевченківського районного суду міста Києва від 21 січня 2021 року — вказано, що, «потерпілий не має права звертатися до слідчого судді з клопотанням про надання тимчасового доступу до речей і документів, оскільки під час досудового розслідування він не є стороною кримінального провадження, а слідчий суддя відповідно не має права надавати такий дозвіл».

На думку автора клопотання, окреме положення пункту 19 частини першої статті 3 Кодексу не відповідає положенням статей 8, 21, частин першої, другої, четвертої, шостої статті 55, частини першої статті 64 Конституції України та «порушує процесуальну рівність сторін кримінального провадження».

На підтвердження своїх аргументів суб'єкт права на конституційну скаргу посилається на окремі положення Конституції України, Кодексу, рішення Конституційного Суду України, а також на судові рішення у своїй справі.

2. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно з Законом України «Про Конституційний Суд України» у конституційній скарзі має міститися обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Аналіз конституційної скарги дає підстави для висновку, що автор клопотання не навів аргументів щодо неконституційності окремого положення пункту 19 частини першої статті 3 Кодексу, а лише висловив незгоду із законодавчим регулюванням питання щодо кола осіб, які є стороною кримінального провадження з боку обвинувачення, а також з визначенням обсягу прав потерпілих, представників і їх законних представників щодо збирання доказів у кримінальних провадженнях та із судовим рішенням, ухваленим у його справі, що не може вважатися належним обґрунтуванням тверджень щодо невідповідності Конституції України оспорюваного положення Кодексу в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Големб'євської Вероніки Валентинівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення пункту 19 частини першої статті 3 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

УХВАЛА ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ ПЕРШОГО СЕНАТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Карповича Андрія Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 12, частини другої статті 22 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», підпункту 9 пункту 2 частини другої статті 4, пункту 13 частини першої статті 5, частини другої статті 9 Закону України «Про судовий збір», пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо вдосконалення порядку розгляду судових справ»

м. Київ
23 березня 2021 року
№ 47-3(І)/2021

Справа № 3-35/2021(79/21)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Литвинова Олександра Миколайовича — головуючого,
Завгородньої Ірини Миколаївни — доповідача,
Кривенка Віктора Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Карповича Андрія Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 12, частини другої статті 22 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22 жовтня 1993 року № 3551–XII (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425) зі змінами, підпункту 9 пункту 2 частини другої статті 4, пункту 13 частини першої статті 5, частини другої статті 9 Закону України «Про судовий збір» від 8 липня 2011 року № 3674–VI (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 14, ст. 87) зі змінами, пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо вдосконалення порядку розгляду судових справ» від 15 січня 2020 року № 460–IX (Відомості Верховної Ради України, 2020 р., № 29, ст. 194).

Заслухавши суддю-доповідача Завгородню І. М. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Карпович А. П. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) положення статті 12, частини другої статті 22 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22 жовтня 1993 року № 3551–XII зі змінами (далі — Закон № 3551), підпункту 9 пункту 2 частини другої статті 4, пункту 13 частини першої статті 5, частини другої статті 9 Закону України «Про судовий збір» від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами (далі — Закон № 3674), пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо вдосконалення порядку розгляду судових справ» від 15 січня 2020 року № 460–IX (далі — Закон № 460).

Також Карпович А. П. просить перевірити на відповідність Конституції України «правовий висновок», викладений у постанові Великої Палати Верховного Суду від 9 жовтня 2019 року.

Суб'єкт права на конституційну скаргу стверджує, що застосування судом оспорюваних положень Закону № 3551, Закону № 3674, Закону № 460 призвело до порушення гарантованих прав, визначених частиною першою статті 55, частиною першою статті 58, пунктами 1, 6, 8 частини другої статті 129 Конституції України.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно зі статтею 77 Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційна скарга вважається прийнятною, якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців (пункт 2 частини першої); якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя).

З аналізу судових рішень, копії яких долучено до конституційної скарги, вбачається, що остаточним судовим рішенням у справі Карповича А. П. є постанова Верховного Суду у складі колегій суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду від 18 листопада 2020 року. Конституційна скарга надійшла до Конституційного Суду України 3 березня 2021 року, тобто поза межами встановленого Законом України «Про Конституційний Суд України» тримісячного строку.

Карпович А. П. у своїй конституційній скарзі зазначає, що отримав текст судового рішення 20 січня 2021 року, проте клопотання про поновлення пропущеного строку подання конституційної скарги у зв'язку з відсутністю повного тексту судового рішення Карпович А. П. не висловив, а отже, суб'єкт права на конституційну

скаргу не дотримав вимог пункту 2 частини першої статті 77 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Карпович А. П. порушує питання щодо відповідності Конституції України «правового висновку», викладеного у постанові Великої Палати Верховного Суду від 9 жовтня 2019 року.

Однак до повноважень Конституційного Суду України не належить перевірка на предмет відповідності Конституції України висновків суду касаційної інстанції.

Таким чином, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктами 2, 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі; неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Карповича Андрія Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 12, частини другої статті 22 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22 жовтня 1993 року № 3551–XII зі змінами, підпункту 9 пункту 2 частини другої статті 4, пункту 13 частини першої статті 5, частини другої статті 9 Закону України «Про судовий збір» від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами, пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо вдосконалення порядку розгляду судових справ» від 15 січня 2020 року № 460–IX на підставі пунктів 2, 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі; неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою
Ананченка Олега Миколайовича щодо відповідності
Конституції України (конституційності) положень частини першої
статті 277 Цивільного кодексу України

м. Київ
23 березня 2021 року
№ 48-3(І)/2021

Справа № 3-38/2021(85/21)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Литвинова Олександра Миколайовича — головуючого,
Завгородньої Ірини Миколаївни,
Кривенка Віктора Васильовича — доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ананченка Олега Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої статті 277 Цивільного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Кривенка В. В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Ананченко О. М. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такими, що не відповідають статтям 3, 8, 9, 19, частині четвертій статті 32, статті 55, пункту 1 частини першої статті 92, частинам другій, третій статті 124, частині першій статті 129 Конституції України (є неконституційними), положення частини першої статті 277 Цивільного кодексу України (далі — Кодекс).

Відповідно до частини першої статті 277 Кодексу фізична особа, особисті немайнові права якої порушено внаслідок поширення про неї та (або) членів її сім'ї недостовірної інформації, має право на відповідь, а також на спростування цієї інформації.

Суб'єкт права на конституційну скаргу стверджує, що оспорювані положення Кодексу, які застосовані в остаточному судовому рішенні в його справі — постанові Верховного Суду у складі колегії Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 18 січня 2021 року, — порушили його право на спростування та вилучення

недостовірної інформації про себе, гарантоване частиною четвертою статті 32 Конституції України.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить з такого.

Згідно із Законом України «Про Конституційний Суд України» конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу; конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (частина перша, пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

З аналізу конституційної скарги вбачається, що автор клопотання висловлює незгоду із застосуванням Верховним Судом положень частини першої статті 277 Кодексу, однак така незгода не може вважатись обґрунтуванням тверджень щодо їх невідповідності частині четвертій статті 32 Конституції України.

Таким чином, суб'єкт права на конституційну скаргу не навів аргументів щодо невідповідності положень частини першої статті 277 Кодексу статтям 3, 8, 9, 19, частині четвертій статті 32, статті 55, пункту 1 частини першої статті 92, частинам другій, третій статті 124, частині першій статті 129 Основного Закону України.

Отже, конституційна скарга Ананченка О. М. не відповідає вимогам пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України», що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України» Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ананченка Олега Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої статті 277 Цивільного кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою
Шпагіна В'ячеслава Миколайовича
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
пункту 12 частини третьої статті 116
Кодексу України з процедур банкрутства

м. Київ
23 березня 2021 року
№ 49-3(І)/2021

Справа № 3-40/2021(87/21)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Литвинова Олександра Миколайовича — головуючого, доповідача,
Завгородньої Ірини Миколаївни,
Кривенка Віктора Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Шпагіна В'ячеслава Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 12 частини третьої статті 116 Кодексу України з процедур банкрутства.

Заслухавши суддю-доповідача Литвинова О. М. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. До Конституційного Суду України звернувся Шпагін В. М. з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) пункт 12 частини третьої статті 116 Кодексу України з процедур банкрутства (далі — Кодекс), застосований в остаточному судовому рішенні у його справі — постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 23 листопада 2020 року.

Згідно з пунктом 12 частини третьої статті 116 Кодексу до заяви про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність додаються, зокрема, докази авансування боржником на депозитний рахунок суду винагороди керуючому реструктуризацією за три місяці виконання повноважень.

Автор клопотання стверджує, що оспорюване положення Кодексу суперечить статтям 1, 3, 46, 48, 55 Конституції України.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно зі статтею 55 Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша); у конституційній скарзі зазначається обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої).

Відповідно до статті 77 Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтею 55 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої); якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя).

Із аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вбачається, що остаточне судове рішення у справі Шпагіна В. М. ухвалене 23 листопада 2020 року, а конституційну скаргу оператор поштового зв'язку зареєстрував 4 березня 2021 року. Таким чином, Шпагін В. М. пропустив строк подання конституційної скарги, але висловив клопотання про поновлення пропущеного строку у зв'язку з тим, що він отримав повний текст остаточного судового рішення лише 26 лютого 2021 року. Однак у Єдиному державному реєстрі судових рішень повний текст постанови Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 23 листопада 2020 року оприлюднено для загального доступу 25 листопада 2020 року.

Варто зазначити, що з дня ухвалення судом касаційної інстанції вказаної постанови та оприлюднення її повного тексту у Єдиному державному реєстрі судових рішень автор клопотання тривалий час (понад два місяці) не вживав належних заходів для отримання копії остаточного судового рішення у його справі на паперовому носії.

З огляду на наведене Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України не вбачає підстав для поновлення пропущеного строку подання конституційної скарги.

Крім того, Шпагін В. М. не обґрунтував тверджень щодо невідповідності пункту 12 частини третьої статті 116 Кодексу статтям 1, 3, 46, 48, 55 Конституції України. Аргументація автора клопотання зводиться до висловлення незгоди із «відсутністю законодавчо встановленого механізму, у Кодексі України з процедур банкрутства від 18.10.2018 №2597–VIII, звільнення/відстрочення/розстрочення заявника від

авансування винагороди керуючому реструктуризацією та авансування винагороди керуючому реструктуризацією не за рахунок заявника (фізичної особи)», що не можна вважати належним обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваного положення Кодексу.

Отже, конституційна скарга не відповідає вимогам пункту 6 частини другої статті 55, пункту 2 частини першої статті 77 Закону України «Про Конституційний Суд України», що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України» Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Шпагіна В'ячеслава Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 12 частини третьої статті 116 Кодексу України з процедур банкрутства на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

УХВАЛА ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ ДРУГОГО СЕНАТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою Федоренко Ірини Миколаївни
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
положень пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого
частини першої статті 617 Цивільного кодексу України

м. Київ
24 березня 2021 року
№ 50-3(II)/2021

Справа № 3-34/2021(76/21)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Касмініна Олександра Володимировича — головуєчого,
Городовенка Віктора Валентиновича — доповідача,
Первомайського Олега Олексійовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Федоренко Ірини Миколаївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини першої статті 617 Цивільного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Городовенка В. В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Федоренко І. М. звернулась до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) положення пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого (за конституційною скаргою — «пункту 1») частини першої статті 617 Цивільного кодексу України (далі — Кодекс).

Згідно з пунктом 1 частини першої статті 263 Кодексу перебіг позовної давності зупиняється, якщо пред'явленню позову перешкоджала надзвичайна або невідворотна за даних умов подія (непереборна сила).

Відповідно до абзацу першого частини першої статті 617 Кодексу особа, яка порушила зобов'язання, звільняється від відповідальності за порушення зобов'язання, якщо вона доведе, що це порушення сталося внаслідок випадку або непереборної сили.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що оспорювані положення Кодексу «порушують гарантії на соціальну справедливість, гарантії своєчасності

одержання винагороди за працю», закріплені в частині четвертій статті 13, частині сьомій статті 43 Конституції України.

Автор клопотання зазначає, що застосування судами пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини першої статті 617 Кодексу з посиланням на науково-правовий висновок Торгово-промислової палати України від 16 січня 2018 року № 126/2/21-10.2 «не є достатньою правовою нормою забезпечення прав, визначених Конституцією України», а «трудове законодавство має достатній обсяг норм, що визначають обсяг прав та обов'язків між сторонами у трудових правовідносинах». На думку Федоренко І. М., «імперативність норм Конституції України, міжнародних договорів та угод ратифікованих Україною а також трудового законодавства України перед нормами Цивільного законодавства та застосування його судами в таких правовідносинах, свідчить про пряме порушення гарантії та своєчасності отримання винагороди за працю».

Обґрунтовуючи свої твердження, Федоренко І. М. цитує норми Конституції України та законодавства України, міжнародні документи, посилається на рішення Конституційного Суду України, практику Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення у своїй справі, а саме рішення Краснолиманського міського суду Донецької області від 19 листопада 2018 року, постанову Донецького апеляційного суду від 30 січня 2019 року, постанову Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду від 20 січня 2021 року, копії яких долучено до матеріалів конституційної скарги.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Федоренко І. М., стверджуючи про невідповідність Конституції України положень пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини першої статті 617 Кодексу, викладає власне бачення застосування судами норм права у спорах про стягнення з підприємства, установи, організації середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні працівника та фактично висловлює незгоду з ухваленими у її справі судовими рішеннями. Однак зазначене не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Кодексу в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Отже, автор клопотання не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України», що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Федоренко Ірини Миколаївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини першої статті 617 Цивільного кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою Догаєва Віталія Миколайовича
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини
першої статті 617 Цивільного кодексу України, частин третьої,
четвертої статті 12, частин першої, шостої статті 81
Цивільного процесуального кодексу України

м. Київ
24 березня 2021 року
№ 51-3(II)/2021

Справа № 3-36/2021(80/21)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Касмініна Олександра Володимировича — головуючого, доповідача,
Городовенка Віктора Валентиновича,
Первомайського Олега Олексійовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Догаєва Віталія Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини першої статті 617 Цивільного кодексу України, частин третьої, четвертої статті 12, частин першої, шостої статті 81 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Касмініна О. В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Догаєв В. М. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині четвертій статті 13, частинам четвертій, сьомій статті 43, частині другій статті 45 Конституції України (конституційність) пункт 1 частини першої статті 263, абзац перший частини першої статті 617 Цивільного кодексу України (далі — ЦК України) щодо звільнення особи від відповідальності за порушення зобов'язання, якщо вона доведе, що це порушення сталося внаслідок випадку або непереборної сили; частини третю, четверту статті 12, частин першу, шосту статті 81 Цивільного процесуального кодексу України (далі — ЦПК України) щодо рівності всіх процесуальних прав та обов'язків учасників справи, передбачених законом.

Догаєв В. М. стверджує, що пунктом 1 частини першої статті 263, абзацом першим частини першої статті 617 ЦК України, частинами третьою, четвертою статті 12, частинами першою, шостою статті 81 ЦПК України порушено «гарантії на соціальну справедливість, гарантії права на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом, гарантії своєчасності одержання винагороди за працю та гарантії на оплачуваній щорічній відпустки», закріплені в частині четвертій статті 13, частині четвертій, сьомій статті 43, частині другій статті 45 Конституції України.

Обґрунтовуючи свої твердження щодо неконституційності оспорюваних положень ЦК України та ЦПК України, суб'єкт права на конституційну скаргу посилається на окремі положення Конституції України, нормативно-правових актів України, міжнародних актів, рішення Конституційного Суду України, практику Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення, ухвалені у його справі.

До конституційної скарги долучено копії рішення Печерського районного суду від 4 лютого 2020 року, постанови Київського апеляційного суду від 21 жовтня 2020 року, постанови Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 18 січня 2021 року.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України «Про Конституційний Суд України» у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

З аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вбачається, що автор клопотання не навів аргументів щодо неконституційності пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини першої статті 617 ЦК України, частин третьої, четвертої статті 12, частин першої, шостої статті 81 ЦПК України, а лише висловив незгоду із законодавчим регулюванням та судовими рішеннями, ухваленими в його справі, що не можна вважати належним обґрунтуванням тверджень щодо невідповідності Конституції України оспорюваних положень ЦК України та ЦПК України в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Догаєва Віталія Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини першої статті 617 Цивільного кодексу України, частин третьої, четвертої статті 12, частин першої, шостої статті 81 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою Калмикової Ольги Іванівни
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого
частини першої статті 617 Цивільного кодексу України

м. Київ
24 березня 2021 року
№ 53-1(І)/2021

Справа № 3-31/2021(69/21)

Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Колісника Віктора Павловича — головуючого,
Кичуна Віктора Івановича,
Філюка Петра Тодосьовича — доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Калмикової Ольги Іванівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини першої статті 617 Цивільного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Філюка П. Т. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Калмикова О. І. звернулась до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині четвертій статті 13, частині сьомій статті 43 Конституції України (конституційність) пункт 1 частини першої статті 263, абзац перший частини першої статті 617 (за конституційною скаргою — «пункт 1 частини 1 статті 617») Цивільного кодексу України (далі — Кодекс).

Оспорюваними положеннями передбачено, що перебіг позовної давності зупиняється, якщо пред'явленню позову перешкоджала надзвичайна або невідвротна за даних умов подія (непереборна сила) (пункт 1 частини першої статті 263 Кодексу), особа, яка порушила зобов'язання, звільняється від відповідальності за порушення зобов'язання, якщо вона доведе, що це порушення сталося внаслідок випадку або непереборної сили (абзац перший частини першої статті 617 Кодексу).

З аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вбачається, що Калмикова О. І. звернулась до Печерського районного суду міста Києва з

позовом до Акціонерного товариства «Українська залізниця» (далі — Товариство) про стягнення заборгованості із заробітної плати, середнього заробітку за час затримки розрахунку при переведенні, середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні, компенсації втрати частини заробітної плати у зв'язку з порушенням термінів її виплати.

Печерський районний суд міста Києва рішенням від 4 лютого 2020 року позов Калмикової О. І. до Товариства задовольнив частково, зокрема стягнув на її користь заборгованість із заробітної плати, середній заробіток за час затримки розрахунку при звільненні, компенсацію втрати частини грошових доходів у зв'язку з порушенням термінів їх виплати, в іншій частині позовних вимог відмовив.

Київський апеляційний суд постановою від 25 листопада 2020 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі, зокрема, рішення Печерського районного суду міста Києва від 4 лютого 2020 року скасував в частині стягнення середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні, компенсації втрати частини грошових доходів у зв'язку з порушенням термінів їх виплати та прийняв у цій частині нову постанову, якою, зокрема, стягнув на користь Калмикової О. І. компенсацію втрати частини заробітної плати.

Обґрунтовуючи неконституційність пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини першої статті 617 Кодексу, Калмикова О. І. зазначила, що «імперативність норм Конституції України, міжнародних договорів та угод ратифікованих Україною а також трудового законодавства України перед нормами Цивільного законодавства та застосування його судами в таких правовідносинах, свідчить про пряме порушення гарантії та своєчасності отримання винагороди за працю».

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

З аналізу конституційної скарги вбачається, що аргументація Калмикової О. І. щодо неконституційності пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини першої статті 617 Кодексу зводиться до цитування Конституції України, законів України, рішень Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини, міжнародних документів, а також до висловлення незгоди з судовими рішеннями у її справі, що не можна вважати обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Кодексу.

Отже, автор клопотання не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України», що є підставою для відмови

у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 4 статті 62 цього закону — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Калмикової Ольги Іванівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 263, абзацу першого частини першої статті 617 Цивільного кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

УХВАЛА ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ ПЕРШОГО СЕНАТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Клоса Андрія Ігоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини четвертої статті 78 Земельного кодексу України

м. Київ
24 березня 2021 року
№ 55-1(І)/2021

Справа № 3-37/2021(82/21)

Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Колісника Віктора Павловича — головуючого,
Кичуна Віктора Івановича — доповідача,
Філюка Петра Тодосьовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Клоса Андрія Ігоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини четвертої статті 78 Земельного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Кичуна В. І. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Клос А. І. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність статті 8, частині четвертій статті 13, частині другій статті 14, статті 21, частинам першій, другій статті 22, статті 23, частині першій статті 24, статтям 28, 41, 56, частині першій статті 58, статті 64 Конституції України (конституційність) положення частини четвертої статті 78 Земельного кодексу України (далі — Кодекс).

У Кодексі закріплено, що особам (їх спадкоємцям), які мали у власності земельні ділянки до 15 травня 1992 року (з дня набрання чинності Кодексом), земельні ділянки не повертаються (частина четверта статті 78).

Клос А. І. вбачає порушення його конституційних прав, зокрема на поновлення права володіння земельною ділянкою, і посилається на статті 8, 13, 14, 21–24, 28, 41, 56, 58, 64 Конституції України, статтю 90 Кодексу, а також частину першу статті 4 Закону України «Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років» від 17 квітня 1991 року № 962–XII зі змінами

(далі — Закон № 962). Автор клопотання вважає, що порушено його право на земельну ділянку площею 64 десятини (70 гектарів), яка в порядку спадкування за заповітом належала б його матері Клос (дівоче прізвище — Мовчун) Ользі Микитівні, чії батьки були репресовані, розкуркулені та виселені у 1930 році з Мелітопольського краю з конфіскацією майна.

Клос А. І. звернувся до Верхньорогачицького районного суду Херсонської області з позовом до Верхньорогачицької районної ради Херсонської області про поновлення права на вказану земельну ділянку. Суд відмовив Клосу А. І. в задоволенні позову.

Херсонський апеляційний суд погодився з висновками суду першої інстанції про те, що права спадкоємців реабілітованих осіб поновлені в порядку і у спосіб, що визначені Законом № 962.

Верховний Суд у постанові від 18 листопада 2020 року, погодившись з висновками судів першої та апеляційної інстанцій, вказав, що земельна ділянка вибула із власності сім'ї скаржника в результаті націоналізації, а не репресій.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтями 55, 56 цього Закону (абзац перший частини першої статті 77).

Із аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вбачається, що автор клопотання, цитуючи окремі норми Конституції України, Кодексу, законів України, рішення Європейського суду з прав людини, не навів аргументів щодо неконституційності положень частини четвертої статті 78 Кодексу, а фактично висловив незгоду із судовими рішеннями у його справі, чим не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України», що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Клоса Андрія Ігоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини четвертої статті 78 Земельного кодексу

України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою Рубана Віктора Петровича
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
положень статті 2 Закону України «Про заходи щодо законодавчого
забезпечення реформування пенсійної системи», частини третьої
статті 85 Закону України «Про пенсійне забезпечення»

м. Київ
25 березня 2021 року
№ 56-1(II)/2021

Справа № 3-32/2021(71/21)

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Юровської Галини Валентинівни — головуючої, доповідача,
Городовенка Віктора Валентиновича,
Мойсика Володимира Романовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Рубана Віктора Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 2 Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» від 8 липня 2011 року № 3668–VI (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 12–13, ст. 82) зі змінами, частини третьої статті 85 Закону України «Про пенсійне забезпечення» від 5 листопада 1991 року № 1788–XII (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 3, ст. 10) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Юровську Г. В. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. До Конституційного Суду України звернувся Рубан В. П. із клопотанням перевірити на відповідність частині другій статті 8, статті 21, частинам другій, третій статті 22, частині першій статті 46, статті 48 Конституції України (конституційність) положення Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» від 8 липня 2011 року № 3668–VI зі змінами (далі — Закон № 3668) та Закону України «Про пенсійне забезпечення» від 5 листопада 1991 року № 1788–XII зі змінами (далі – Закон № 1788), згідно з якими:

— «максимальний розмір пенсії (крім пенсійних виплат, що здійснюються з Накопичувального пенсійного фонду) або щомісячного довічного грошового утримання (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною), призначених (перерахованих) відповідно до Митного кодексу України, законів України „Про державну службу“, „Про прокуратуру“, „Про статус народного депутата України“, „Про Національний банк України“, „Про Кабінет Міністрів України“, „Про дипломатичну службу“, „Про службу в органах місцевого самоврядування“, „Про судову експертизу“, „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“, „Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів“, „Про наукову і науково-технічну діяльність“, „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“, „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“, „Про пенсійне забезпечення“, „Про судову експертизу і статус суддів“, Постанови Верховної Ради України від 13 жовтня 1995 року „Про затвердження Положення про помічника-консультанта народного депутата України“, не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. Тимчасово, по 31 грудня 2017 року, максимальний розмір пенсії (крім пенсійних виплат, що здійснюються з Накопичувального пенсійного фонду) або щомісячного довічного грошового утримання (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною), призначених (перерахованих) відповідно до Податкового кодексу України, Митного кодексу України, законів України „Про державну службу“, „Про прокуратуру“, „Про статус народного депутата України“, „Про Національний банк України“, „Про Кабінет Міністрів України“, „Про дипломатичну службу“, „Про службу в органах місцевого самоврядування“, „Про судову експертизу“, „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“, „Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів“, „Про наукову і науково-технічну діяльність“, „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“, „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“, „Про пенсійне забезпечення“, „Про судову експертизу і статус суддів“, Постанови Верховної Ради України від 13 жовтня 1995 року „Про затвердження Положення про помічника-консультанта народного депутата України“, не може перевищувати 10740 гривень» (стаття 2 Закону № 3668);

— «максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. Тимчасово, по 31 грудня 2017 року, максималь-

ний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати 10740 гривень» (частина третя статті 85 Закону № 1788).

Із матеріалів справи вбачається, що Рубан В. П. перебуває на обліку у Головному управлінні Пенсійного фонду України в Полтавській області (далі — Управління), отримує пенсію за вислугу років як працівник льотно-виробничого складу цивільної авіації.

Управління неодноразово здійснювало перерахунок пенсії за вислугу років Рубану В. П., виплата якої проводилась з обмеженням максимального розміру.

Вважаючи такі дії протиправними, Рубан В. П. звернувся до Полтавського окружного адміністративного суду з позовом до Управління про визнання протиправними дій щодо виплати пенсії з обмеженням максимального розміру пенсії та зобов'язання здійснити виплату пенсії без обмеження її максимального розміру.

Полтавський окружний адміністративний суд рішенням від 5 березня 2020 року позовні вимоги Рубана В. П. задовольнив.

Другий апеляційний адміністративний суд дійшов висновку, що суд першої інстанції в неповному обсязі з'ясував обставини, що мають значення для справи, неправильно застосував норми матеріального права та постановою від 6 жовтня 2020 року рішення Полтавського окружного адміністративного суду від 5 березня 2020 року скасував, а позовні вимоги Рубана В. П. залишив без задоволення.

Не погодившись із рішенням суду апеляційної інстанції, автор клопотання звернувся з касаційною скаргою до Верховного Суду.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду ухвалою від 15 грудня 2020 року у відкритті касаційного провадження відмовив.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що оспорювані положення Закону № 3668, Закону № 1788 порушують його права на соціальний захист та достатній життєвий рівень, гарантовані Конституцією України (частина перша статті 46, стаття 48 Основного Закону України).

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України «Про Конституційний Суд України» конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); конституційна скарга має містити конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України, а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55).

Порушуючи питання про визнання неконституційними положень Закону № 3668, Закону № 1788, автор клопотання обмежується цитуванням окремих

норм Конституції України, посилається на окремі рішення Конституційного Суду України та висловлює власні міркування щодо правильності застосування оспорюваних положень Закону № 3668, Закону № 1788, що не може вважатися належним обґрунтуванням тверджень про їх неконституційність з огляду на пункт 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Отже, наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України», відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

ухвалила:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Рубана Віктора Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 2 Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» від 8 липня 2011 року № 3668–VI зі змінами, частини третьої статті 85 Закону України «Про пенсійне забезпечення» від 5 листопада 1991 року № 1788–XII зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**УХВАЛА
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційною скаргою
Куріпка Олександра Васильовича
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
положення частини третьої статті 272
Кодексу адміністративного судочинства України

м. Київ
25 березня 2021 року
№ 57-1(II)/2021

Справа № 3-41/2021(90/21)

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Юровської Галини Валентинівни — головуючої,
Мойсика Володимира Романовича — доповідача,
Городовенка Віктора Валентиновича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Куріпка Олександра Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення частини третьої статті 272 Кодексу адміністративного судочинства України.

Заслухавши суддю-доповідача Мойсика В. Р. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Куріпка О. В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України (конституційність) положення частини третьої статті 272 Кодексу адміністративного судочинства України (далі — Кодекс), відповідно до якого «судові рішення суду апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду справ, визначених статтями 273–277, 282–286 цього Кодексу, набирають законної сили з моменту проголошення і не можуть бути оскаржені».

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї копій судових рішень вбачається таке.

Хортицький районний суд міста Запоріжжя рішенням від 15 вересня 2020 року, залишеним без змін постановою Третього апеляційного адміністративного суду від 22 грудня 2020 року, відмовив у задоволенні позову Куріпка О. В. до лей-

тенанта поліції Управління патрульної поліції в Запорізькій області, Управління патрульної поліції у Запорізькій області Департаменту патрульної поліції про скасування постанови від 23 травня 2020 року про притягнення Куріпка О. В. до адміністративної відповідальності за частиною другою статті 122 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Верховний Суд у складі суддів Касаційного адміністративного суду ухвалою від 5 лютого 2021 року відмовив у відкритті касаційного провадження у справі, оскільки касаційну скаргу подано на судові рішення, що не підлягають касаційному оскарженню.

Автор клопотання стверджує, що застосоване Верховним Судом положення частини третьої статті 272 Кодексу позбавило його права на касаційне оскарження, гарантоване, на його думку, пунктом 8 частини другої статті 129 Конституції України.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України «Про Конституційний Суд України» конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); у конституційній скарзі зазначаються конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України, а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55).

З аналізу конституційної скарги вбачається, що Куріпка О. В. не навів аргументів, які підтверджували б невідповідність положення частини третьої статті 272 Кодексу приписам пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України.

Зокрема, ствержуючи про неконституційність оспорюваного положення Кодексу, автор клопотання не враховує, що Конституція України не містить положень, які встановлювали б обов'язковий касаційний перегляд усіх судових рішень. Згідно з пунктом 8 частини другої статті 129 Основного Закону України однією з основних засад судочинства є забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках — на касаційне оскарження судового рішення.

Конституційний Суд України неодноразово наголошував, що особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (окремі його положення), який був застосований в остаточному судовому рішенні в її справі, порушує її гарантоване Конституцією України право (ухвали Першого сенату Конституційного Суду України від 13 червня 2018 року № 20-у(І)/2018, Другого сенату Конституційного Суду України від 3 червня 2020 року № 10-уп(ІІ)/2020).

Аналіз конституційної скарги вказує на те, що Куріпка О. В. фактично висловлює незгоду як із законодавчим регулюванням оскарження судових рішень в

окремих категоріях адміністративних справ, так і з судовими рішеннями у його справі. Однак така незгода не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваного положення Кодексу в розумінні вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 62, 77, 86 Закону України «Про Конституційний Суд України» та відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Куріпка Олександра Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення частини третьої статті 272 Кодексу адміністративного судочинства України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» — неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА КОНСТИТУЦІЙНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ

Сучасні реалії здійснення конституційного правосуддя: теорія і практика

А. Селіванов

доктор юридичних наук, професор,
дійсний член (академік)
Національної академії правових наук України

У статті окреслено питання здійснення конституційного правосуддя в сучасних умовах, розкрито поняття політичного обов'язку держави. Крім того, автор розглядає питання аргументації під час обґрунтування правових позицій органу конституційної юрисдикції.

Ключові слова: конституційне право, конституційне правосуддя, Конституційний Суд України, політичний обов'язок держави, офіційне тлумачення.

У системі знань про судову владу, що знаходиться на складному шляху між Конституцією України та політикою, пропонуємо оцінити теорію і практику конституційного правосуддя як «квазіправосуддя», яке є фундаментом правової системи будь-якої демократичної держави. Спробуємо глибше проаналізувати науково-практичні уявлення щодо деяких проблем конституційного правосуддя.

Важливо констатувати, що конституційне правосуддя стимулює суспільну свідомість до оволодіння конституційним способом мислення, коли основний закон завжди є первинним відносно правової системи. Тому в демократичній державі конституційний суд не дозволяє трактувати право, яке має виходити виключно від суб'єктів влади. Конституційне правосуддя створює внутрішній простір панування права, щоб суспільство та громадяни за будь-яких реформ, модернізацій і перетворень мали надійного захисника своїх конституційно закріплених принципів, цінностей та інтересів. Для конституційного правосуддя об'єктом топології має бути текст національної конституції, яка є на сьогодні ключовим поняттям у правовій системі України. Теорія та практика дає можливість спиратися на конституційну трансгресію (шлях з обмеженнями) як умову заборони (буквально) виходу за межі нормативно-правового регулювання.

Конституційне праворозуміння відображає засадничу єдність інтересів, з яких складається національна система права, а це означає інтенцію порядку, за яким досягається реальний конституціоналізм, виявляються ознаки системної цілісності трансгалузевих значення статусу, в якому поєднуються на основі Конституції України і стають головною цінністю основні права і свободи людини і громадянина. Теорія конституційного правосуддя звертає увагу на те, що,

попередньо здійснюючи конституційний контроль, Конституційний Суд України (далі також — Конституційний Суд, Суд) повинен пройти власне першу стадію науково-експертного тлумачення норм (положень) Конституції України. У цьому полягає основне завдання для отримання висновку щодо прийнятності конституційного предмета права для аналізу і розгляду. Зрозуміло, що кожний конституційний текст, умовно кажучи, «закодований», має багату смислову структуру з урахуванням «історичної пам'яті» щодо її виникнення. У такому разі конституційне правосуддя як інститут судової влади здатне генерувати нові актуальні смисли, які містяться в тексті норм конституційного значення, а топологія складається як загальне вчення про властивість явищ і феноменів, що залишаються незмінними при безперервних, взаємно-однорідних дослідженнях різних юридичних конструкцій правового регулювання.

Водночас для Конституційного Суду важливо, наскільки він спроможний знайти конституційний текст (критерії) з належним смислом правової дефініції аж до рівня бездоганності, щоб бути переконаним у наявності базового, смислоутворюючого сприйняття, відкидаючи всі сумніви та ризики. Цей рівень повинен бути конституційним. Щоразу перед суддею-доповідачем, як показує практика роботи у парламенті та Суді, у кожній справі конституційного провадження постає спочатку це завдання, оскільки існує незмінний постулат: усі закони та інші нормативно-правові акти підпадають під загальну презумпцію конституційності до того моменту, доки вони як номінальні правові дефініції правотворчості не отримують визнання неконституційності. В іншому разі призначення конституційного судового контролю було б позбавлене будь-якого сенсу на підтвердження існування конституційного правосуддя. Виникає запитання: які постулати для цього слід враховувати теоретично? Отже, для цього законодавча дефініція відповідно до сучасного уявлення про такий важливий інститут судової влади передбачає, насамперед, розмежування понять права і закону за юридичними ознаками. Для теорії права та конституціоналізму дефініції цих понять виконують обслуговуючі функції, і тому в разі особливого значення за змістовним визначенням для висновків вони можуть проявляти такі вимоги, коли необхідно формувати структуру юридичного дискурсу. Адже однозначно право і закон для конституційного правосуддя мають самостійне значення як дефінітивні явища, а тому спори про законність стосовно конституційних подань, звернень та скарг у Конституційному Суді не розглядаються. Але це не означає, що між цими поняттями відсутній об'єктивно визначений зв'язок, адже без пошуку і встановлення «конституційної істини про право, — як справедливо зазначає професор В. Крусс, — доктринально обґрунтованої і офіційно визнаної у такій якості, була б неможливою послідовна юридична практика, однорідний правовий простір, об'єктивно проведене розмежування права і закону»¹.

Як уже зазначалося, конституційне правосуддя в теорії конституційного права розглядається у формах і проявах діяльності Конституційного Суду України з розгляду конституційно-правових спорів та конфліктів, офіційного тлумачення

¹ Крусс В. И. Конституционная топология и дефинитивная трансгрессия правовых смыслов: теория и практика. *Материалы Междунар. круглого стола* (Черновцы, 21–23 сентября 2006 года) / под ред. В. М. Баранова, П. С. Пацуркивского, Г. О. Матюшкина. Н. Новгород, 2007. С. 201.

(інтерпретації) норм Конституції України, виявлення в конституційному судочинстві ознак неконституційності положень, норм або законів України в цілому. Конституційний Суд надає висновки про відповідність Конституції України міжнародних договорів, які є чинними, або договорів, що вносяться до парламенту для надання згоди на їх обов'язковість, та інших важливих питань, зокрема тих, що пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою. Окреслені питання також стають предметом розгляду в порядку судового контролю, коли застосовуються межі трансгресії для конституційного правосуддя (стаття 53 Закону України «Про Конституційний Суд України»). У цих та інших напрямках діяльність характеризується повноваженнями спеціальної компетенції вирішувати спори, досліджувати питання конституційності, а також за конституційними критеріями надавати висновки і ухвалювати судові рішення. Але важливо розуміти, що можливість повернення до раніше ухвалених Судом рішень і висновків, а також урахування правових позицій щодо виявлення конституційного смислу нормативних положень, особливо коли йдеться про конституційні скарги громадян, не виключається в інтересах об'єктивної реальності.

Вчені-конституціоналісти справедливо зазначають, що резолютивні висновки у рішеннях, трапляється, не вирішують спорів, є малозмістовними щодо можливостей сприймати якусь істину. Послаблена роль аргументації і доказів щодо обґрунтування правових позицій викликає невизначеність у мотивуванні судового рішення, і за таких обставин знижується роль застосування повноважень у судовому контролі. Причин для такої стриманості в Конституційного Суду вистачає, адже судовий активізм може розцінюватися суспільством як вплив політичної складової на остаточне вирішення конституційного конфлікту (спору про право).

Зокрема, це питання в теорії тлумачення конституції характеризується намаганням сформулювати таку концепцію, яка б дозволяла вирішувати складні й запутані конституційні питання, не виходячи за правові межі контрольних функцій, встановлених самою конституцією в конкретних нормах. Це проявляється, зокрема, в окремих думках суддів, коли вони концептуально аргументують можливості тлумачення суттєвим обмеженням полем «вільного розсуду суду». При цьому втрачається пряий обов'язок Конституційного Суду виявляти волю єдиного органу конституційної юрисдикції, коли від нього вимагається остаточність та аналітична бездоганність мотивувальної частини, що досягається конкретизацією правових обставин судового спору (конфлікту), що в підсумку дозволяє досягати конституційно-правової визначеності. Адже на практиці аргументами зазвичай стають, крім виключно конституційно вагомих підтверджень, і так звані позаправові докази (зокрема, логічні докази і посилання на політичні або економічно-соціальні обставини). Як приклад можна навести порушене народними депутатами України питання про неконституційність Закону України «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 28 грудня 2007 року № 107–VI. Статтю 67 цього закону було зупинено на 2008 рік дію окремих положень 19 законів, кодексів та інших нормативно-правових актів України, до 91 акта внесено зміни і доповнення, 3 — визнано такими, що втратили чинність. Конституційний Суд України дійшов висновку, що Верховна Рада України, ухвалюючи закон про Державний бюджет України, не повноважна

включати до нього положення про внесення змін до чинних законів України, зупиняти дію окремих законів України або будь-яким чином змінювати визначене іншими законами України правове регулювання суспільних відносин.

У 2010 році Конституційний Суд ухвалив аналогічне Рішення у справі за конституційним поданням 54 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 14, 24, 64, пунктів 7–13 розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про Державний бюджет України на 2010 рік» від 20 листопада 2010 року № 22-рп/2010, яким встановлено, що правове регулювання відносин є предметом регулювання інших законів України. Правові позиції, які були знову сформульовані Судом щодо обмеженої компетенції парламенту, не призвели до поновлення законом про Державний бюджет України порушених соціальних прав громадян, тобто зупинення дії положень законів негативно вплинуло на соціально захищені бюджетним законом права і свободи громадян. Таким чином, вірогідною причиною такої неконституційної практики бюджетного регулювання була недостатньо доказова, слабо аргументована позиція Конституційного Суду, який не врахував статтю 64 Конституції України, дослідивши матеріали справи лише за вимогами її статті 95. Це призвело до правової невизначеності в мотивувальній частині рішення Суду і негативних наслідків, оскільки фактично припинили дію норми законів (кількість яких наведено вище), якими встановлювалися соціальні пільги, компенсації та інші форми соціальних гарантій, що зумовило зниження життєвого рівня громадян і порушило гарантоване статтею 64 Конституції України їх право на соціальний захист.

Узагальнюючи конституційно-юрисдикційну практику, зазначимо, що, на нашу думку, спостерігається ситуація, коли рішення щодо неконституційних законів є констатацією ігнорування їх приписів, а також існує тенденція недостатньо аргументованого конституційними імперативами конституційного правосуддя стосовно прав і свобод громадян. У такому разі можуть виникати сумніви щодо ефективності такого важливого інституту держави, як Конституційний Суд України. Визнання окремих законів неконституційними не обраховується їх кількістю, але загострює проблему політичного обов'язку держави і політичної відповідальності перед українським суспільством.

Головний і загальноновизнаний компонент «політичного обов'язку держави» — це конституційний судовий контроль, проте його юридична сила завершується ухваленням судового рішення. Але чому в подальшій законотворчій діяльності Верховної Ради України неконституційність знову дає підстави для порушення аналогічних запитань, коли кожному юристу відомо, що рішення Конституційного Суду України є обов'язковими для всіх суб'єктів права і не підлягають оскарженню?

Умовний термін «політичний обов'язок» за змістом недооцінюється органами виконавчої влади, яким першочергово спрямовуються рішення Суду. Необхідно запровадити санкції за ухвалення законів, визнаних раніше Судом неконституційними. Наука конституційного права цю проблему певною мірою не досліджувала, обмежуючись аналізом причин невиконання рішень Конституційного Суду в контексті розгляду конституційних конфліктів. Тобто застосовувалася зовсім інша термінологія, без пізнання «політичного обов'язку» у зв'язку з конституційним правосуддям як багатоплановим явищем.

Для характеристики конституційного правосуддя як самостійної функції держави можна запропонувати стадійність питань, які підлягають теоретичному осмисленню в такому порядку: 1) коли виникає уявлення про політичний обов'язок, оскільки це державна і суспільна проблема, що полягає в зіткненні інтересів щодо багатьох питань захисту й охорони прав і свобод людини, верховенства права над законами тощо; 2) як обґрунтовується політичний обов'язок і природа його виникнення; 3) зміст поняття і формулювання дефініції політичного спрямування з юридичною складовою права вимоги суспільства і громадянина; 4) з'ясування меж політичного обов'язку законодавчої, виконавчої і судової влади в інтересах суспільства та способи вирішення конфліктів у разі, якщо Конституційний Суд визнає неконституційним закон або окремі його норми. Професор О. Мартишин, аналізуючи історичні джерела виникнення цієї ідеї в працях англійського філософа Т. Х. Гріна (1836–1882), віддає належне іншим дослідникам XIX століття (Б. Бозанкет, Р. Скрутон, Т. Гоббс та інші), які пояснювали причини виникнення суспільної непокори державі на шляху до свободи громадян¹.

У сучасний період поняття «політичний обов'язок» зазнало суттєвого оновлення, оскільки концепція правової, соціальної держави повертає нас до категорії суспільного договору між державою і українським народом, що розглядається як основа для встановлення режиму конституційного правопорядку, який згідно зі статтею 19 Основного Закону держави зобов'язує кожен орган влади та його посадових осіб діяти на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Для мети і завдань ухвалення рішень і висновків Конституційним Судом цілком прийнятно, коли визнаються ефективними різні визначення понять, термінів (зокрема різних дефініцій права). Законодавчі дефініції в ідеалі повинні претендувати на однозначність тлумачення, оскільки йдеться про практичне вирішення справ. Дефініції права достатньо уявити як логічний спосіб встановлення типових і специфічних ознак конкретного об'єкта, що дозволяє його відрізнити від інших об'єктів. Для конституційного правосуддя важливо, щоб при офіційному тлумаченні не втрачався юридичний зміст предмета дослідження і при створенні дефініції зберігався, а не розходився або спотворювався той зміст, який закладають учасники провадження в Конституційному Суді. За іншого підходу до виявлення ознак законодавчої категорії це може негативно позначитися на правовій визначеності та конкретизації понять, термінів і виявленої дійсної сутності при отриманні результатів офіційної інтерпретації норм і положень Конституції України.

На особливий наголос у конституційному правосудді заслуговує ще досі не вирішена спірна позиція Суду щодо співвідношення права і закону, коли, здавалося б, «кабінетна» академічна проблема має не стільки теоретичне, скільки практичне значення. Насамперед це пов'язано із визначенням правових критеріїв як результатом конституційних проваджень, яким повинні відповідати закони відносно Конституції України. Вирішальна роль Конституційного Суду має виявлятися у питаннях, коли закони, прийняті політичною волею парламенту, не знімають соціальної напруги в суспільстві, а у певні періоди спонукають до загострення та масових страйків, непокори та суспільних збурень. Очевидно, що у випадках,

¹ Мартишин О. В. Политическая обязанность. *Государство и право*. 2000. № 4. С. 6–8.

коли йдеться про узурпацію влади і гноблення суспільних інтересів, інститути державної влади не здатні відрізнати право від законів. У цьому й полягає причина боротьби народу за суспільний інтерес, за право на непорушність честі й гідності кожної людини. Достатньо назвати причини непокори владі під час Революції Гідності (2013–2014), коли парламент, ухвалюючи так звані диктаторські закони, нехтуючи волею народу, свідомо через Конституційний Суд обійшов принцип «верховенства Конституції і суспільних вимог» як вищих цінностей у представленні «єдиної» волі, тобто волі всього суспільства або народу. Конституційний Суд щоразу в таких випадках має можливість проявити принцип вибору «вищого політичного пріоритету» та знайти аргументи конституційного правосуддя проти юридичного свавілля неправових законів.

Віддаючи належне зусиллям багатьох вчених, які провели фундаментальні дослідження розмежування правових законів, слід використовувати, як вважає професор М. Марченко, такі критерії, за якими мали б розрізнятися природні та позитивні невідчужувані права¹. Водночас під час розгляду цього питання необхідно звернути увагу на деякі обставини юридичних властивостей, які залишаються досить вразливими. Слід згадати, насамперед, дослідження вчених про права і свободи людини. Розроблення юридичною наукою проблем конституційного змісту до цього часу не завершилося складанням чіткого реєстру «прав і свобод людини». При цьому ми враховуємо, що велика кількість законів взагалі не стосується природних та нормативно встановлених невідчужуваних прав і свобод для підтримки життєдіяльності суспільства й держави (закони про релігійні організації, політичні й інші об'єднання тощо).

У конституційному процесуальному праві часто виникає потреба офіційного тлумачення як додаткова гарантія єдиного праворозуміння цілком зрозумілих термінів, понять, дефініцій, що застосовуються в Основному Законі держави. Для ілюстрації наведемо практику конституційного правосуддя, коли після ухвалення Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 2 червня 2016 року № 1401–VIII суб'єкт права на конституційне подання — 49 народних депутатів України VIII скликання — звернувся до Суду за роз'ясненням, стосовно яких актів йдеться у статті 151² Конституції України. Адже для правильного усвідомлення потрібно «чітко і неоднозначно розуміти неможливість оскаржити їх», оскільки одні акти ухвалюються на засіданнях Суду в формі рішень і висновків, а інші — на спеціальних засіданнях у формі постанов тощо. Колізія, яку треба було розв'язати, мала конституційний характер, оскільки йшлося про конституційні клопотання (подання, звернення, конституційні скарги тощо). Ухвалюючи Рішення у справі за конституційним поданням 49 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положень статті 151² Конституції України від 2 грудня 2019 року № 11-р/2019, Суд вирішив питання виключної юрисдикції Конституційного Суду України щодо актів з питань реалізації конституційно-правових гарантій незалежності й недоторканності суддів Конституційного Суду, зокрема оскаржуваності актів щодо звільнення з посади суддів. Суд також акцентував на такому виді актів, як рішення, не пов'язані зі здійсненням конституційного про-

¹ Марченко М. М. О соотношении права и закона в правовом государстве. *Российское правосудие*. 2012. № 5. С. 12–13.

вадження, зокрема рішення про звільнення з посади судді Конституційного Суду за умови ухвалення такого акта щонайменше двома третинами від його конституційного складу (стаття 149¹ Конституції України). Таким чином, Конституційний Суд обґрунтував імперативність усіх актів Суду незалежно від їх форми.

Підсумовуючи, висловлюємо сподівання, що викладені науково-практичні знання дадуть можливість зрозуміти, яке значення в Україні, як і в усіх демократичних країнах, де існує конституційне правосуддя, відіграє фундамент правової і політичної культури суспільства як важлива гарантія забезпечення й охорони прав і свобод людини і громадянина.

Selivanov A. Modern realities of constitutional justice: theory and practice.

The article outlines the issue of constitutional justice in modern conditions, reveals the concept of political duty of the state. In addition, the author considers the issue of argumentation in substantiating the legal positions of the body of constitutional jurisdiction.

Keywords: *constitutional law, constitutional justice, Constitutional Court of Ukraine, political duty of the state, official interpretation.*

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРІВ

У квітні 65-річний ювілей
відсвяткувала суддя Конституційного Суду України у відставці,
заслужений юрист України

Ярослава Василівна МАЧУЖАК

Шановна Ярославо Василівно!
Судді Конституційного Суду України, працівники Секретаріату Суду
та члени редакційної ради «Вісника Конституційного Суду України»
висловлюють Вам найщиріші привітання з нагоди ювілею,
бажають міцного здоров'я, невичерпної життєвої наснаги,
благополуччя, гармонії і миру.
Хай роки залишають тільки світлі спогади, а майбутнє дарує
ще багато щасливих літ, сповнених радості, добра, надії!

У квітні 60-річний ювілей
відзначив суддя Конституційного Суду України,
кандидат юридичних наук, заслужений юрист України
Петро Тодосьович ФІЛЮК

Шановний Петре Тодосьовичу!
Судді Конституційного Суду України, працівники Секретаріату Суду
та члени редакційної ради «Вісника Конституційного Суду України»
щиро вітають Вас із ювілеєм, бажають миру, злагоди, добробуту,
хорошого настрою і радісних новин!
Хай доля завжди буде щедрою до Вас та збереже міцне здоров'я,
дарує безмежне людське щастя, невичерпну енергію, плідне довголіття!

ДО УВАГИ ШАНОВНИХ АВТОРІВ!

«Вісник Конституційного Суду України» є офіційним виданням Конституційного Суду України. У журналі висвітлюється діяльність Конституційного Суду України, публікуються наукові статті, аналітичні огляди, в яких досліджуються актуальні питання конституційної юстиції і конституційного права України, інших держав, а також рецензії на видання з конституційно-правової тематики чи відгуки до них.

Нагадуємо, що наукова стаття повинна бути актуальною, мати доктринальний характер із чітко окресленою проблематикою, містити наукові положення, розроблені особисто автором, висновки про наукове та практичне значення наукової розробки.

До статей додається: коротка анотація та ключові слова українською й англійською мовами, а також довідка про автора із зазначенням прізвища, імені та по батькові, наукового ступеня, вченого звання, місця роботи й посади, контактних телефонів, електронної пошти.

Обсяг наукової статті — 12–15 сторінок, рецензії — 5–7 сторінок друкованого тексту через півтора інтервалу (розмір шрифту — 14). Нумерація виносок — посторінкова.

Редакція залишає за собою право направляти наукові статті й повідомлення на рецензування, редагувати та скорочувати їх зміст, за погодженням із автором змінювати назву статті.

За достовірність фактів, статистичних даних та іншої інформації відповідальність несе автор. Подані матеріали редакція не повертає.

У разі передруку публікацій іншими виданнями посилання на «Вісник Конституційного Суду України» обов'язкове.

Запрошуємо до співпраці!

Матеріали для публікації
надсилайте на електронну пошту редакції
«Вісника Конституційного Суду України»:

court@ccu.gov.ua

Заступник керівника Департаменту
організаційної роботи — керівник
Редакційно-видавничого управління
Секретаріату
Конституційного Суду України
С. Сидоренко
тел.: 0 (44) 238-10-32

Відповідальний секретар
Я. Скринник
тел.: 0 (44) 238-11-54
e-mail: court@ccu.gov.ua

Над випуском працювали:

Пазенко О. С.,
Безверха Т. М.

Підписано до друку 22.04.2021.
Формат 70x100/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 10,80. Обл.-вид. арк. 8,05.
Зам. № 71-2.
Наклад 140. Ціна договірна.

Верстка, друк та палітурні роботи
ТОВ «505»
м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 17а
тел.: +38 (063) 101-22-33, e-mail: polygraphyinz@gmail.ua

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції України
серія ДК № 5609 від 21.09.2017 р.*